

Výročná správa občianskeho združenia Vagus za rok 2021

„Našou prácou ukončujeme bezdomovectvo.“

“Ľudia bez domova sú v prvom rade ľuďmi”

Predhovor

Rok 2021 bol pre Vagus výnimočný, pretože sme oslavovali desať rokov od nášho vzniku, čo prirodzene vedie k bilancovaniu. Obzreli sme sa za tým, kam sme sa v téme ľudí bez domova posunuli, a zamýšľali sme sa, čím bola naša práca prínosná.

V roku 2011, keď Vagus vznikol, nikto z nás nevedel, čo nás čaká a čím všetkým si spolu prejdeme. Zo združenia, ktoré zakladali vtedy ešte len vysokoškoláci, sa stala profesionálna organizácia s tromi veľkými programami a skoro 40 zamestnancami.

Postupom času sme naše programy zväčšovali, zdokonaľovali a pridávali sme nové služby. Podarilo sa nám stabilizovať a sprofesionalizovať terénnu sociálnu prácu. Inšpirovali sme sa v zahraničí a vytvorili sme denné centrum, ktoré je jednou z mála stabilných služieb v meste. A dnes? Vidíme, ako sa ľuďom bez domova darí opäť získať bývanie a udržať si ho.

Sme vďačné za každého jedného kolegu a kolegyniu, ktorí boli súčasťou Vagusu a zanechali za sebou kúsok skladačky, ktorý je dodnes našou súčasťou.

Rok 2021 bol zároveň druhým pandemickým rokom. Vďaka skúsenostiam z prvých dvoch vln nás táto prekážka až tak neprekvapila. Naopak, trúfame si povedať, že napriek všetkým úskaliam, ktoré pandémie so sebou priniesla, sa nám podarilo flexibilne reagovať na všetky podnety.

Naši kolegovia a kolegyně vynaložili enormné úsilie, aby všetky služby, ktoré poskytujeme, ostali prístupné počas celého roka. Uvedomovali sme si, aké dôležité je pre ľudí bez domova mať miesto, kde môžu stráviť deň, vyriešiť svoje problémy, naplniť fyziologické potreby, ale aj zažiť pochopenie a prijatie.

S hrdosťou môžeme povedať, že za sebou vidíme kus dobre urobenej práce. To však neznamená, že naša misia je na konci. Stále sa máme kam posúvať.

A čo bude o ďalších desať rokov? Veríme, že na Slovensku budú fungovať systémové riešenia na úrovni štátu, že bude nastavený systém prevencie pred stratou bývania a že bude platná Národná stratégia, ktorej výsledkom bude bývanie pre každého. A že každý bude mať právo na bývanie.

Alexandra a Petra

OBSAH

TÍM VAGUSU 2022

NAŠE POSLANIE

VÍZIA A PRÍSTUP

ODBORNOSŤ

NAŠE PROGRAMY A SLUŽBY V ROKU 2021

- *Domec*
- *Streetwork*
- *Medzimiesto*

- *Ďalšie programy*

ŽIVOT ĽUDÍ BEZ DOMOVA

- Prečo je právo na bývanie dôležité
- Aktuálna situácia ľudí bez domova
- Situácia s bývaním na Slovensku
- Zdravotné riziká
- Čo priniesla pandémie v roku 2021

PRÍBEHY ĽUDÍ, S KTORÝMI PRACUJEME

AKO SME SA PREZENTOVALI V ROKU 2021

FINANCIE

BEZ POMOCI BY SME TO NEZVLÁDLI

Princípy našej práce

Naše poslanie

Poskytujeme čo najkvalitnejšie služby pre čo najväčší počet ľudí bez domova v Bratislave. Okrem troch stálych programov vytvárame nové služby, pričom vždy vychádzame z prístupov overených v zahraničí.

Naším základným východiskom je vykonávanie odbornej sociálnej práce založenej na rešpektovaní každého človeka, jeho prežívania a aktuálnej životnej situácie. K ľuďom, s ktorými pracujeme, pristupujeme individuálne. Základným princípom pri ukončovaní bezdomovectva je totiž pocit ľudskej hodnoty.

Vízia a prístup

S ľuďmi bez domova pracujeme dlhodobo. Naším cieľom je poskytnúť pomoc všetkým bez ohľadu na ich momentálnu situáciu alebo dôvod, prečo sa ocitli v neľahkej životnej situácii.

Angažujeme sa tiež v tvorbe verejných politík na celoštátnej aj lokálnej úrovni a verejne obhajujeme práva tých, ktorí prišli o svoj domov alebo im hrozí bezdomovectvo.

Naša práca s ľuďmi bez domova je rešpektovaná u odbornej i širokej verejnosti, o čom svedčia rôzne medzinárodné aj domáce ocenenia. Výsledky našich programov pozitívne menia vnímanie témy bezdomovectva a sú dôkazom, že OZ Vagus nahrádza povinnosť štátnych a komunálnych subjektov v oblasti poskytovania adekvátnej pomoci ľuďom bez domova a prevencie bezdomovectva.

Odbornosť

Odbornosť je jedným z našich základných východísk.

Okrem základných služieb, akými sú poskytovanie jedla, možnosť osprchovať sa alebo dostať čisté oblečenie, sme sa vo všetkých programoch zamerali **najmä na kvalitu sociálneho poradenstva**. Na to, aby sme svoju prácu mohli robiť odborne, sa potrebujeme pravidelne

vzdelávať. Preto naši sociálni pracovníci a pracovníčky absolvovali sériu vzdelávacích aktivít – interných, ale aj externých.

Vybrané školenia v roku 2021 pre kolegov a kolegyně z programov:

Motivačné rozhovory I., II., III.
Agresívny klient I. a II.
Podzimní škola Housingu
Modriny na duši I., II.
Exkurzia vo viedenskom dennom centre
Konferencia Feantsa

Aj napriek pandemickej situácii prebehli vybrané školenia a tréningy osobne vrátane týždennej návštevy kolegyně z viedenského denného centra v našom Domci.

V rámci „kancelárie“ Vagusu sa tiež pravidelne školíme v rôznych oblastiach – projektový manažment, nové trendy vo fundraisingu a marketingu, finančný manažment neziskových organizácií, vedenie tímov.

Každý tím má okrem pravidelnej procesnej porady zavedené aj týždenné porady zamerané na riešenie konkrétnych prípadov ľudí bez domova. Spolu tak môžu získať širší pohľad na možnosti riešenia situácie.

Každoročne máme vo Vaguse **strategické plánovanie** vedené facilitátorom, ktoré je zamerané na všetky služby. Kolegovia a kolegyně, ale aj naši klienti a klientky prichádzajú s návrhmi na zmeny, novými nápadmi či potvrdením dôležitosti konkrétnej služby. Formou komunitných stretnutí a dotazníkov nám môžu ľudia bez domova predstaviť svoje pohľady, potreby a návrhy na zlepšenia.

Tímy Vagusu prechádzajú pravidelnými skupinovými, ale aj individuálnymi supervíziami.

Medzi benefity patrí aj **koučing**, ktorý pre našich kolegov a kolegyně zabezpečujú pro bono profesionálni kouči a koučky.

Nikdy by sme nedokázali naplňať svoje poslanie a ciele bez toho, aby sme tvorili široký tím zložený z ľudí, pre ktorých je ich práca poslaním a profesiou, v ktorej chcú rásť. Naš tím je vzájomne prepojený a každý jeho člen alebo členka plní nezastupiteľnú úlohu.

Vagus akadémia a podpora vzdelávania

Ročne ukončí odbor sociálnej práce viac ako tisíc absolventov a absolventiek. Napriek tomu je veľmi náročné obsadiť pozície, a to nielen v našich programoch.

Často im chýba potrebná prax a vedomosti v oblasti sociálnej práce s vylúčenými skupinami obyvateľstva. Sociálna práca je im často vzdialená, pretože nemajú veľa príležitostí na načerpanie skúseností. Služby pre ľudí bez domova tak trpia nedostatkom odborného personálu a situácia sa javí ako bezvýchodisková.

Preto myslíme nielen na vzdelávanie svojich zamestnancov, ale aj potenciálnych kolegov a kolegyň. **Vagus akadémia** vytvára skvelú príležitosť pre študentov a študentky na absolvovanie platenej stáže v oblasti, ktorú študujú. Majú tak možnosť uplatniť svoje teoretické poznatky v praxi. Projekt sa zameriava najmä na katedry sociálnej práce UK v Bratislave, UCM v Trnave, Trnavskej univerzity, Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre a Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave.

V rámci stáže absolvujú študenti a študentky približne 200 hodín v našich programoch. Dostanú všetky potrebné informácie o ich fungovaní a poskytovaných službách. Ku koncu stáže sa môžu rozhodnúť, v ktorom programe stravia zvyšný počet hodín. Po úspešnom absolvovaní a vzájomných sympatiách môžu dostať ponuku pracovného pomeru na juniorskej pozícii. Absolventi a absolventky takisto dostanú *Diplom* o účasti a počte odpracovaných hodín.

Naším cieľom je povzbudiť študentov a študentky k tomu, aby ostali vo svojom odbore aj po ukončení štúdia. Aby mali príležitosť čo najdetailnejšie sa oboznámiť s prácou sociálnych pracovníkov a pracovníčok vo vylúčených komunitách.

Vo vzdelávaní na univerzitnej pôde sme mohli pôsobiť aj vďaka Katedre sociálnej práce Pedagogickej fakulty Univerzity Komenského, ktorá nás na základe pravidelnej komunikácie oslovila s možnosťou vedenia predmetu „*Ľudia bez domova a sociálna práca*“ počas celého zimného semestra 2021. Naša kolegyňa PhDr. Karin Štrofová úspešne uzatvorila semester v role vyučujúcej.

Bola to pre nás vzácna skúsenosť a sme veľmi radi, že sme mali príležitosť „z prvej ruky“ rozprávať našim budúcim kolegom v sociálnej práci o ľuďoch bez domova a problémoch, s ktorými sa stretávajú každý deň.

Tím a funkcia zamestnancov a zamestnankýň Vagusu 2021:

Náš tím sa skladá z rôznych pozícií a profesií, ktoré na seba nadväzujú a sú navzájom úzko prepojené. Nevieme si predstaviť komplexnosť našej práce ani bez jednej z nich.

KANCELÁRIA

Ing. Kárová Alexandra – výkonná riaditeľka združenia
Mgr. Červená Petra – programová riaditeľka združenia
Mgr. Bernátová Klára – fundraiserka združenia
Ing. Bršelová Alexandra – finančná manažérka
Mgr. Fabšíková Stanislava – marketingová manažérka
Ing. Ježová Jana – finančná manažérka
Mgr. Lauko Alexandra – projektová manažérka
Mgr. Mihalkovičová Martina – asistentka marketingu
Ing. Sládok Petra – personálna manažérka
Mgr. Slizová Marta – fundraiserka

HOME

Mgr. Bakkaiová Tatiana – asistentka v sociálnej práci
Čelovská Emília – sociálna poradkyňa
Hrvol Peter – asistent v sociálnej práci
Juck Augustín – asistent v sociálnej práci
Mgr. Kaločaiová Annamária – zástupkyňa koordinátorky
Mgr. Kovaľová Patrícia – koordinátorka programu
Mgr. Macková Andrea – sociálna poradkyňa
Mgr. Matúš Fedor – prevádzkový manažér
Mgr. Smolík František – sociálny poradca
Mgr. Sviteková Zuzana – sociálna poradkyňa
Ilavský Jakub – asistent v sociálnej práci
Kotmanová Terézia – asistentka v sociálnej práci
Kozáková Júlia – asistentka v sociálnej práci

Mgr. Lichoňová Patrícia – asistentka v sociálnej práci
Ing. Marková Gabriela – asistentka v sociálnej práci
Škorníková Barbora – asistentka v sociálnej práci

STREET

Bc. Boydová Kristína – zástupkyňa koordinátorky
Mgr. Catasonova Ecaterina – koordinátorka programu
Mgr. Hainzl Jakub – terénny sociálny pracovník
Mgr. Kyselová Eva – terénna sociálna pracovníčka
Mgr. Szász Rastislav – terénny sociálny pracovník
Mgr. Vaľková Barbora – terénna sociálna pracovníčka

MEDZIMIESTO

Mgr. Hladíková Daniela – sociálna poradkyňa
Bc. Kalcsová Viktória – asistentka v sociálnej práci
Mgr. Kiáts Hana – sociálna poradkyňa
Mgr. Kráľová Dominika – koordinátorka programu
Mgr. Sabaková Monika – zástupkyňa koordinátorky
PhDr. Štrofová Karin – sociálna poradkyňa
Mgr. Richveis Lukáš – sociálny poradca
Mgr. Terek Erik – sociálny poradca

Problematika ľudí bez domova – aktuálna situácia Podľa odborného odhadu expertných organizácií žije v **Bratislave viac ako 4 000 ľudí**, ktorí prišli o svoj domov. Prichádzajú z celého Slovenska. Podľa údajov štatistického úradu z roku 2011 žije na **Slovensku približne 23 483 ľudí bez domova** a ďalším 4 % až 8 % obyvateľov hrozí vylúčenie z bývania.

Pre ľudí žijúcich v neistých a nestabilných podmienkach môže byť aj malý neúspech ohrozením a môže znamenať stratu bývania.

Podstatnou príčinou sú nedostatočné možnosti odbornej pomoci a ich dostupnosť. Patrí sem tiež slabá prevencia, neskorá intervencia pred stratou bývania a nedostatok služieb krízovej intervencie.

Medzi hlavné služby uľahčujúce životnú situáciu ľuďom bez domova patria najmä služby krízovej intervencie – denná starostlivosť, pomoc v teréne, nocľah, sprostredkovanie bývania

a podpora samostatného bývania. Ďalej môže ísť o podporované zamestnávanie a odborné sociálne poradenstvo. Problém však nastáva pri dostupnosti týchto služieb.

Ani jedna z nich totiž svojimi kapacitami nepokrýva viac ako 11 % z celkového odhadovaného počtu ľudí bez domova v Bratislave.

Veľká časť ľudí žijúcich na ulici (takmer 40 %) trpí dlhodobým bezdomovectvom, bez domova je 10 a viac rokov. **Ide o závažný fakt, ktorý potvrdzuje, že systém týmto ľuďom neponúka možnosti, ako sa dostať z bludného kruhu bezdomovectva.** Preto považujeme za dôležité stále budovať nové služby a zariadenia, ktoré budú viesť k ukončovaniu bezdomovectva, poskytnú ľuďom uspokojenie aspoň základných životných potrieb a umožnia prístup k cenovo dostupnému bývaní s intenzívnou podporou sociálnych pracovníkov a pracovníčok.

Politický záujem na riešení bezdomovectva

Za posledné roky sa naplno prejavilo dlhodobé zanedbávanie a neriešenie problematiky ľudí bez domova a sociálnych tém vo všeobecnosti. Politici pravidelne zabúdajú na skupinu ľudí bez domova a ľudí na pokraji chudoby. Počas pandémie nemysleli na skupinu ľudí, ktorí si nemali ako zabezpečiť ochranné pomôcky. Ľudia bez domova sa ocitli na okraji záujmu politikov, odkázaní na neziskové organizácie, pomoc bežných ľudí a individuálny prístup štátnej polície.

Smutným faktom stále ostáva, že témy straty bývania a bezdomovectva nie sú dôležitou a verejne diskutovanou témou. Politici dlhodobo nejavia záujem o systémové riešenia, ktoré by mohli zabrániť tomu, aby sa ľudia ocitli na ulici. Bez politickej vôle a odhodlania meniť zákony a pripravovať adresné riešenia sa nám nikdy nepodarí dosiahnuť zmeny v sociálnej oblasti.

Pojem „ČLOVEK BEZ DOMOVA“

V právnych úpravách sa výraz **bezdomovec** ani **osoba bez domova**, respektíve definícia situácie bezdomovectva, nepoužíva. Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov definuje vymedzenie sociálnej služby, nepriaznivú sociálnu situáciu a prijímateľov sociálnej služby. Chýba nám tiež Národná stratégia prevencie a riešenia bezdomovectva.

Vzhľadom na to, že neexistuje jasne definovaný pojem „človek bez domova“, o ktorý by sa dalo legislatívne oprieť, vznikajú mnohé komplikácie, ktoré bránia ľuďom v riešení ich sociálnej situácie, prípadne im ju ešte viac zhoršujú.

Pravidelne sa s týmto problémom stretávame pri riešení zdravotného stavu, prideľovaní obecných nájomných bytov či počas pandémie pri udeľovaní pokút za nedodržiavanie vládnych nariadení.

Čo by sa mohlo zmeniť, ak by pojem „človek bez domova“ bol súčasťou slovenskej legislatívy:

- Prístup k pravidelnej zdravotnej starostlivosti a liečeniu závislostí.
- Sprístupnenie a zjednodušenie získania sociálneho (mestského) nájomného bývania.
- Zjednodušený prístup k sociálnym službám, napr. zohľadnenie životnej situácie pri prijímaní do zariadenia (pre seniorov).
- Konkrétne zameraná pomoc vo forme príspevkov alebo dávok pre cieľovú skupinu.
- Realizácia práv voči cieľovej skupine – v prípade všeobecne platných nariadení možnosť urobiť výnimku pre skupinu ľudí bez domova (napr. v prípade zákazu vychádzania a pod.)

PRÁVO NA BÝVANIE

Právo na bývanie zohľadňuje dve základné oblasti. Prvou je humánna – právo človeka na zabezpečenie dôstojného života, s ktorým je spojené aj právo na súkromie, bezpečie a zabezpečenie základných životných potrieb. Druhou oblasťou je jeho vnímanie ako súčasť medzinárodného, ale aj domáceho práva.

Avšak v podmienkach Slovenskej republiky nie je sociálne bývanie legislatívne ujednotené a súčasná právna úprava nezabezpečuje účinné napĺňanie „práva na bývanie“.

Pre úzko špecifikované znevýhodnené skupiny, kam patria aj ľudia bez domova, je otázka bývania zabezpečovaná dočasným ubytovaním v zariadeniach sociálnych služieb krízovej intervencie, ktorými sú nocľahárne, útulky, domovy na polceste, zariadenia núdzového bývania alebo aj zariadenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

To však nie je dlhodobé riešenie, ide iba o dočasné sanovanie situácie.

Jedným zo základných krokov ukončovania bezdomovectva je práve získanie udržateľného a bezpečného priestoru na bývanie, kde môže byť človek sám a mať pocit súkromia. Vo **Vaguse** si to uvedomujeme, a preto je táto forma bývania jednou z našich hlavných tém. Primárne sa tomu venujeme v Integračnom programe a projekte Bývania.

Taktiež sa snažíme pomáhať ľuďom bez domova v získaní aspoň čiastočne vyhovujúcej formy bývania, prostredníctvom ktorého je človek schopný udržať si zamestnanie, zabezpečiť si príjem a zároveň pracovať na zmene svojej sociálnej situácie.

Človek si môže nájsť a dlhodobo udržať prácu až po tom, ako je sýty, čistý, oddýchnutý a nemusí všetok svoj časť investovať iba do prežitia do nasledujúceho dňa.

Len ťažko budete môcť denne pracovať, ak si nemáte kde po práci oddýchnuť a poriadne sa vyspať pred nasledujúcim dňom. **Až s bývaním je možné získať zamestnanie na trvalý pracovný pomer a aj si ho dlhodobo udržať.**

SITUÁCIA S BÝVANÍM NA SLOVENSKU

Dostupnosť bývania je diskutovanou témou nielen u nás a na úrovni Európskej únie, ale aj na celosvetovej úrovni. Slovensko je však krajina, v ktorej nájomné bývanie nefunguje.

Situácia s cenovo dostupným bývaním, so sociálnym bývaním či štartovacími bytmi je v súčasnosti kritická a stále patríme medzi krajiny s najnižším počtom nájomných bytov v EÚ.

Súčasný stav bývania v Slovenskej republike je výsledkom náročného historického vývoja. Pred rokom 1989 sa na financovaní bytovej výstavby podieľal v takmer celom rozsahu štát. **Starostlivosť o potreby občanov v oblasti bývania na Slovensku a v Českej republike je momentálne zverená do kompetencie miest a obcí.**

Po roku 1989 bytová výstavba na Slovensku výrazne poklesla.

Nájomné byty tvoria na Slovensku 10,5 % z celkového bytového fondu, pričom samosprávy majú v rukách 1,6 % bytov z tohto objemu.

V roku 2020 tvorili byty v súkromnom vlastníctve z hľadiska vlastníckej štruktúry najväčší podiel začatých a dokončených bytov. Tie predstavovali až 98,84 % (21 240 bytov).

Celkový počet dokončených bytov v obecnom vlastníctve predstavoval 250, čo tvorí 1,16 % z celkového počtu dokončených bytov.

Z dát Štatistického úradu SR o začatých a dokončených bytoch je možné vyčítať, že vývoj v oblasti bytov v obecnom vlastníctve má vzhľadom na celkový počet dokončených bytov klesajúce hodnoty.

V období 2010 až 2020 bolo celkovo dokončených 8 864 bytov v obecnom vlastníctve. Najnižšie hodnoty sú za rok 2018 – dokončených bolo 195 obecných bytov. Výnimkou môže byť rok 2020, v ktorom došlo k miernemu nárastu, avšak oproti hodnotám z roku 2010 je ich počet stále na nízkej úrovni.

Počet dokončených bytov v obecnom vlastníctve a ich podiel na celkovom počte dokončených bytov v rokoch 2010 – 2020

Rok	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Počet	2 481	1 544	1 544	1 064	680	339	336	226	195	205	250
Podiel (%)	14,5	10,6	10,1	7,05	4,54	2,19	2,14	1,33	1,02	1,02	1,16

V rámci Európskej únie má vyššie zastúpenie bytov v súkromnom vlastníctve už len Estónsko, Bulharsko a Rumunsko.

V krajinách EÚ sa podiel nájomných bytov pohybuje od 19 % do 62 %, pričom verejný nájomný sektor predstavuje priemerne 18 % z bytového fondu.

Vlastnícke bývanie by malo byť určené skôr pre príjmovú strednú a vyššiu vrstvu obyvateľstva, v našich podmienkach to však neplatí. **Vlastnícke bývanie je u nás z dlhodobého hľadiska najviac preferované. Je to spôsobené najmä nedostatočnou ponukou cenovo dostupného nájomného bývania.**

*Pre porovnanie, hlavné mesto **Bratislava** má k dispozícii približne 2 000 mestských nájomných bytov, z toho takmer polovicu tvoria byty zverené mestským častiam. Z celkového počtu bytov v Bratislave tak tvoria necelé 1 %.*

V krajinách ako Rakúsko, Nemecko, Veľká Británia, Holandsko a pod. tvoria nájomné byty až 50 % a viac z celkového počtu bytov dostupných na bývanie. V Bratislave však bolo nájomné bývanie zanedbávané a v rámci hlavných miest V4 máme najnižší počet mestských nájomných bytov.

Napríklad v Brne tvorí mestský bytový fond 15 %. V Rakúsku býva 43,3 % obyvateľov v mestskom nájomnom bývaní, z toho 14,7 % má sociálne nájomné, ostatní obyvatelia platia trhové nájomné.

Hľadanie bývania je zložitá aj pre bežného človeka s prácou a zázemím. Je čoraz náročnejšie nájsť nájom za dostupné ceny a vlastné bývanie bez hypotéky je pri súčasných cenách nemožné.

Najrizikovejšou skupinou v tomto smere sú najmä mladé či nefunkčné rodiny, odchovanci z detských domovov, ľudia po výkone trestu či ľudia v seniorskom veku alebo so zdravotnými problémami. Problematika cenovo dostupného bývania je najzávažnejšia pre ľudí bez domova, ktorí nemajú zabezpečenú jednu zo základných životných potrieb – strechu nad hlavou.

Ako sa píše v koncepcii sociálnej inklúzie Bratislavského samosprávneho kraja pre roky 2020 – 2030, obecné nájomné byty sú najčastejšie poskytované osamelým rodičom s deťmi (156 bytov) a mladým rodinám s deťmi (161 bytov), u ktorých sa predpokladá, že sú schopní platiť nájomné. V rámci Bratislavského kraja boli nájomné byty poskytnuté len trom osobám po výkone trestu a v dvoch prípadoch osobám po skončení pestúnskej starostlivosti. V ostatných prípadoch obce uvádzali, že nájomné byty sú poskytované napríklad učiteľom, správcom zariadení a pod.

SOCIÁLNE A NÁJOMNÉ BÝVANIE

Podmienky pridelovania obecných nájomných bytov upravuje zákon o sociálnom bývaní (Zákon č. 443/2010 Z. z.), avšak o samotnom pridelovaní rozhodujú mestské alebo obecné zastupiteľstvá prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení. Žiaľ, tie zatiaľ nejavia záujem prijať zmeny, ktoré by pomohli ľuďom v núdzi po strate bývania.

Všeobecne majú k dispozícii malý počet nájomných bytov a riešenie vidia skôr v poskytovaní sociálnych služieb, ktoré sú ale rádovo nákladnejšie.

Problémom je aj to, že téma bezdomovectva a jeho riešenie sú zaradované do oblasti poskytovania sociálnych služieb, najmä krízovej intervencie. V prípade straty bývania alebo ohrozenia stratou bývania nemôžeme chápať odkázanie na „ubytovanie“, resp. prespávanie v nocľahárni ako poskytnutie alebo zabezpečenie bývania. Pre človeka, ktorý sa náhle ocitne v akútnej kríze, to podľa typológie bezdomovectva a vylúčenia z bývania ETHOS¹ znamená, že je vystavený najťažšej forme pouličného bezdomovectva, pretože počas dňa je nútený tráviť čas na verejných miestach. **Aj tento fakt by mal viesť štát k vytvoreniu takých podmienok, ktoré zabezpečia prístup k 24-hodinovému ubytovaniu.**

Nesúladi je aj v samotnom zákone 443/2010 Z. z. o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní, z ktorého vyplýva, že ako formu sociálneho bývania možno označiť nocľaháreň, útulok, domov na polceste, zariadenie núdzového bývania a tiež nízkoprahové denné centrum.

Sociálne bývanie by malo predstavovať dôstojné, ekonomicky efektívne a sociálne riešenie. Koncept poskytovania sociálneho bývania neznamena poskytovanie sociálnej služby.

Je preto nutné výrazne zvýšiť počet sociálnych bytov vo vlastníctve samospráv na celom území Slovenska, najmä vo väčších mestách, kde je vyššia koncentrácia obyvateľov a ľudí bez domova. Záujem obyvateľov o nájomné bývanie potvrdzuje aj počet novoprijatých žiadostí na úradoch v Bratislavskom samosprávnom kraji.

Tiež je veľmi potrebné, aby štát upriamil väčšiu pozornosť, či už finančnú, alebo inštitucionálnu podporu krízovej intervencie, ktorá v mnohých situáciách sanuje chýbajúcu prevenciu.

OBCHOD S CHUDOBOU

Vzhľadom na nízku dostupnosť mestských nájomných bytov vzniká dopyt po bytoch v súkromnom vlastníctve. Keďže si vlastníci bytov môžu svojich nájomcov vyberať, oveľa radšej uprednostnia ľudí so stabilnou finančnou situáciou než ľudí ohrozených chudobou. Ľudia bez

¹ Originalne znenie typológie ETHOS v anglickom jazyku, ako aj preklady do ďalších jazykov su dostupné na webovej stránke: <http://www.feantsa.org/spip.php?article120>.

domova, ktorí sa snažia získať bývanie, sú tak v znevýhodnenej pozícii. Získať si dôveru vlastníka je takmer rovnako ťažké, ako získať financie potrebné na zloženie dvojmesačnej kaucie, čo je pri súčasných cenách komerčných nájomov problém aj pre pravidelne zarábajúceho človeka.

Už tak zložitú situáciu s dostupnosťou bývania zhoršujú tiež vysoké ceny komerčných nájomov.

Z hľadiska dostupných možností je pre človeka bez domova alebo na hranici chudoby reálnejšie získať ubytovanie v komerčnej ubytovni, v lepšom prípade v zdieľanej izbe. Podmienky v ubytovniach sú často nevyhovujúce a predstavujú minimálny komfort v porovnaní s pomerne vysokými finančnými nákladmi.

Cena takéhoto bývania v zdieľanej izbe s ďalšími nájomníkmi sa pohybuje od 150 € za mesiac, pričom ide o rozlohu maximálne 20 m². Vzhľadom na pomer ceny a kvality bývania je na mieste označiť tento typ služieb ako obchod s chudobou, pretože ľudia v zhoršenej sociálnej situácii jednoducho nemajú na výber. Majitelia komerčných ubytovní si to uvedomujú, a preto pokračujú v takto nastavenom biznise.

PRÍSPEVOK NA BÝVANIE

Príspevok na bývanie by mal umožňovať zraniteľným skupinám obyvateľov a nízkopríjmovým rodinám prístup k bývaniu a jeho stabilizáciu.

Definuje ho zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi. Môže byť pridelený iba tomu, koho ÚPSVaR posúdi ako osobu v hmotnej núdzi podľa § 2 a § 7 tohto zákona.

Podľa *Správy o sociálnej situácii obyvateľstva Slovenskej republiky za rok 2020* „bol nárok na príspevok na bývanie priznaný mesačne priemerne 28 681 domácnostiam. Z celkového počtu domácností, resp. príjemcov pomoci v hmotnej núdzi bol nárok na príspevok na bývanie priznaný 46,3 % domácnostiam“.

Výška nájomného v sociálnych bytoch bola upravená opatrením Ministerstva financií SR v roku 2008 č. 01/R/2008 o regulácii cien nájmu bytov, ktorá by umožnila prístup k platbe nájomov aj zraniteľným skupinám obyvateľov. Nájomné v sociálnych bytoch je rádovo nižšie

ako na komerčnom nájomnom trhu, avšak aj napriek tomu môže pre niektoré domácnosti znamenať záťaž.

Je extrémne dôležité vytvoriť efektívny a dostupný mechanizmus – príspevok na bývanie, ktorý by mal byť dostatočne vysoký.

Aktuálny príspevok na bývanie, ktorý by mohol významne podporiť človeka pri hľadaní nového bývania, je nedostatočný a nevie ľuďom reálne pomôcť pri financovaní bývania. Jeho výška sa pohybuje v rozmedzí **59,40 €** pre jednočlennú domácnosť a až **94,80 €** mesačne pre viacčlennú domácnosť. Vzhľadom na výšku nájomov v Bratislave alebo vo väčších mestách je už na prvý pohľad jasné, že takto nastavená suma nie je človeku vôbec nápomocná.

Takto nízko nastavené sumy zďaleka nepokrývajú reálne náklady na bývanie pre nízkopríjmové domácnosti. Nezohľadňujú fakt, že vzhľadom na **nedostatok mestských nájomných bytov**, kde je nájomné výrazne nižšie, sú **ľudia nútení hľadať si bývanie na komerčnom trhu**.

Ak si človek v snahe zaplatiť vysoké nájomné zvýši mesačný príjem, napríklad zárobkom z brigády, môže sa dostať nad hranicu hmotnej núdze, a tak paradoxne prísť o nárok na príspevok na bývanie.

Výška dávok by mala odzrkadľovať realitu na realitnom trhu a dosahovať takú úroveň, ktorá dokáže eliminovať vylúčenie z bývania. Zahraničná prax ukazuje, že príspevok na bývanie v približnej hodnote 70 % z ceny komerčného nájmu dokáže znížiť riziko straty bývania.

So životom na ulici sa spájajú aj zdravotné riziká

Oblasť zdravia je jednou z najhodnotnejších oblastí, ktorým sa vo Vaguse venujeme. To, že poskytujeme ošetrovanie priamo v teréne či v Domci a že ľudí bez domova motivujeme k návšteve lekára, významne znižuje počet výjazdov sanitiek a riziko vzniku a prehlbovania ťažkých ochorení. Nasvedčujú tomu aj výsledky analýzy **„Práca s ľuďmi bez domova prináša ovocie celej spoločnosti“**, ktorú sme vypracovali spoločne s Inštitútom environmentálnej politiky².

So stratou domova súvisí vznik mnohých problémov, ktoré ovplyvňujú život ľudí bez domova. Medzi najčastejšie patrí práve zhoršujúci sa zdravotný stav a prehlbovanie chronických ochorení. Vplyvom krízových situácií, ktoré sú spojené so životom na ulici, nelegálnou prácou a náročným denným režimom, stráca väčšina ľudí bez domova prístup k systému zdravotného poistenia a stáva sa dlžníkmi.

Vplyvom dlhov na zdravotnom poistení tak ľudia bez domova strácajú prístup k **preventívnej zdravotnej starostlivosti**, liečbe chronických chorôb a akútnych stavov.

Zdravotné poisťovne svojim dlžníkom zablokujú v systéme prístup k bežnej zdravotnej starostlivosti, čo znamená, že ľudia bez domova majú nárok iba na neodkladnú zdravotnú starostlivosť v prípade ohrozenia života.

Ľudia bez domova sú často nútení čakať s **návštevou lekára**, až kým sa ich zdravotný stav nezhorší natoľko, že spadá pod neodkladnú zdravotnú starostlivosť. Nedostupnosť zdravotných služieb má za následok nielen zhoršenie a prehĺbenie pôvodného zdravotného problému, ale aj vznik ďalších chorôb. Aj to vo výraznej miere sťažuje možnosť získania bývania a zamestnania.

2

<https://www.vagus.sk/analyza-vplyvu-aktivit-oz-vagus-na-verejne-financie/24/analyza-vplyvu-aktivit-oz-vagus-na-verejne-financie/>

<https://www.minzp.sk/iep/publikacie/ekonomicke-analyzy/praca-ludmi-bez-domova-prinasa-ovocie-cel-ej-spolocnosti.html>

Osoba, ktorá nie je zamestnancom, samostatne zárobkovo činnou osobu či poistencom, za ktorého platí poisťné štát (starobný či invalidný dôchodok), si musí zdravotné poistenie platiť sama, ide o tzv. „**samoplatiteľa**“.

V očiach poisťovní sú takmer všetci samoplatitelia dlžníkmi na zdravotnom poistení, a preto majú podľa zákona o zdravotnom poistení nárok iba na neodkladnú zdravotnú starostlivosť.

Potreba riešiť túto skupinu **poistencov** zo strany poisťovní je zjavná, nakoľko dlhodobo nevládajú platiť zdravotné poistenie a vytvárajú nevymožiteľné pohľadávky, ktoré sa v priebehu rokov dostávajú do neúnosných rozmerov.

Čo je však dôležitejšie, neriešenie zdravotného stavu vedie k prehlbovaniu a zhoršeniu situácie človeka bez domova a v konečnom dôsledku k **nákladom, ktoré sú násobne vyššie** ako náklady na prevenciu a riešenie zdravotného stavu, ktoré vznikajú skôr, ako je človek v kritickom stave.

Riešením by mohlo byť, aby nad touto špecifickou skupinou obyvateľov – „ľudmi bez domova“, prevzal záštitu štát, zabezpečil im kompletnú zdravotnú starostlivosť ako sociálne najohrozenejšej skupine, tak ako napríklad v Českej republike.

Do úvahy tiež prichádza úprava či odstránenie častí už existujúcich zákonov, ktoré priamo diskriminujú dlžníkov na zdravotnom poistení tým, že im umožňujú iba bezodkladnú zdravotnú starostlivosť.

Konkrétne ide o §9ods.2a§25azákonač.580/2004Z.z.ozdravotnompoistenia nadväzujúce ustanovenia. Zmenou by sa dosiahlo odstránenie ustanovenia, na základe ktorého majú dlžníci právo iba na neodkladnú starostlivosť. Touto zmenou by sa dosiahol stav, keď by bez ohľadu na majetkový stav poistenci mali k dispozícii plnú zdravotnú starostlivosť.²

Výskumy ukazujú, že až 50 % ľudí bez domova trpí dlhodobými zdravotnými problémami. Preto je dôležité, aby bola pre nich dostupná pomoc krízovej intervencie, poradenstvo, zdravotná starostlivosť, prístrešok a následná sociálna starostlivosť.

Ocitnúť sa na „zozname **dlžníkov**“ znamená dve veci: dlh sa každým mesiacom zvyšuje, hrozia exekúcie či zrážky zo mzdy. Avšak ľudia sú postihovaní aj zníženým štandardom a odopieraním pravidelnej zdravotnej starostlivosti.

Zdravotné problémy, fyzické alebo psychické, sú častou príčinou, ale aj jedným z následkov života na ulici. Spolu s nedostatkom dostupného bývania tak tvoria veľkú prekážku a opätovné získanie či udržanie bývania sa tak zdá byť nedosiahnuteľné.

Primárnou oblasťou, ktorej sa venujeme, je sociálna práca. Vzhľadom na vylúčenie ľudí bez domova zo systému bežnej zdravotnej starostlivosti si však uvedomujeme aj potrebu riešenia ich zdravia. Preto sa v programoch výrazne venujeme aj pomoci a poradenstvu v tejto oblasti.

Pri práci sa často stretávame s tým, že privolaná polícia či sanitka necháva človeka na kontaktnom mieste a odchádzajú s rizikom, že sa jeho stav v najbližších hodinách môže výrazne zhoršiť. Treba však povedať, že často majú zviazané ruky a nemajú možnosť previezť človeka v ohrození do bezpečia,

2

https://www.notabene.sk/swift_data/source/Publikacia%20Pravo%20na%20ochranu%20zdravia%20ludi%20bez%20domova/Pravo_na_ochranu_zdravia_digital_final.pdf

poradiť mu, prípadne poskytnúť leták s potrebnými informáciami a dôležitými kontaktmi, kde môže vyhľadať potrebnú pomoc. Aj v takýchto situáciách nastupuje náš terénny tím a predchádza riziku ohrozenia zdravia a života ľudí bez domova.

Ľudia bez domova sa často stretávajú s predsudkami a odmietaním pre svoj vzhľad. Bežne sa stáva, že nemajú potrebnú dokumentáciu, občiansky preukaz či preukaz poistenca. Z obavy z reakcií lekárov, odmietnutia, nevhodného správania, nedôvery k inštitúciám či obavám z možnej diagnózy sa návštevám lekára vyhýbajú.

Aj preto poskytujeme v našich programoch sociálnu asistenciu – sociálni pracovníci a pracovníčky poskytujú podporu a oporu, ako aj prípadné vysvetlenie následných potrebných úkonov.

Práve ľudia bez domova sú skupinou obyvateľov, ktorí potrebujú pravidelnú a dostatočnú zdravotnú starostlivosť viac ako ostatní. Vzhľadom na životnú situáciu, v ktorej sa nachádzajú, sú veľmi zraniteľní. Často trpia rôznymi ochoreniami, obvykle chronickými. Práve zhoršený zdravotný stav je častou príčinou, ktorá prispela k ich kritickej životnej situácii a strate domova.

COVID-19

Od začiatku roku 2021 platili na Slovensku prísne opatrenia a zákaz vychádzania v súvislosti so šírením vírusu COVID-19. To malo dopad aj na fungovanie našich programov, ktoré museli prispôbiť svoje fungovanie a obmedziť činnosti podľa práve platných nariadení.

Pandémia je náročným obdobím pre všetkých ľudí, no obzvlášť pre ženy a mužov zažívajúcich pouličné bezdomovectvo. Títo ľudia patria k najzraniteľnejším skupinám v našej spoločnosti, pretože sú vo väčšom riziku. Zároveň mali ťažkosti s prístupom k miestam, kde by sa mohli preventívne izolovať a chrániť pred ochorením.

Pri pandémii sa naplno prejavilo dlhodobé zanedbávanie riešenia témy bezdomovectva. Aj v roku 2021 sme museli aktívne riešiť nariadenia vlády, ktoré museli dodržiavať všetci obyvatelia Slovenska, bolo však zjavné, že na skupinu ľudí bez domova sa zabudlo. Nariadenia neodzrkadľovali fakt, že medzi obyvateľmi Slovenska žijú aj ľudia, ktorí nemajú domov, a tým pádom ich nedokážu dodržiavať.

Sledovali sme, ako v iných krajinách – v Nemecku, Veľkej Británii či Česku, sprístupňujú pre ľudí bez domova hotely, hostely a ubytovne, aby sa mohli izolovať a boli tak v bezpečí. Naša vláda sa k tejto téme postavila nedbalo a laxne s vysvetlením, že také budovy nemá k dispozícii.

Mnohé z nariadení, ktoré sa týkali výhradne poskytovania sociálnych služieb, neodzrkadľovali potreby a možnosti ľudí bez domova. Spoločne s ďalšími organizáciami sme sa snažili, aby boli tieto nariadenia prispôsobené všetkým skupinám obyvateľov a aby neboli diskriminačné.

Napriek tomu, že už nešlo o novú situáciu a ľudia si na ňu do určitej miery zvykli, stále prinášala nové výzvy a problémy. Ľudia bez domova sa obávali o svoje zdravie, bolo pre nich náročné nájsť si stabilnú prácu alebo sa dostať k odbornej zdravotnej starostlivosti.

Vďaka úzkej spolupráci s karanténym zariadením pod správou Magistrátu hlavného mesta Bratislava mali ľudia bez domova možnosť stráviť karanténu v bezpečnom prostredí, pod dohľadom lekárov.

COVID-19 a naše programy

Zamestnanci OZ Vagus sa snažili byť čo najzodpovednejší voči zraniteľnej skupine ľudí bez domova. Pri svojej práci už druhý rok využívali všetky dostupné ochranné pomôcky a hneď ako to bolo možné, všetci sa dali zaočkovať, aby znížili mieru ohrozenia kolegov, ale aj ľudí bez domova. Prioritou bolo udržať všetky služby otvorené a byť tu pre našich klientov. Uvedomovali sme si, aké dôležité je pre ľudí bez domova mať miesto, kde môžu stráviť deň, vyriešiť svoje problémy, naplniť fyziologické potreby, ale aj zažiť pochopenie a prijatie.

Vďaka dôslednému dodržiavaniu opatrení a zodpovednému prístupu vedenia aj zamestnancov sa nám podarilo udržať naše programy otvorené počas celého roka.

Pandémia v číslach:

- 4 000 párov jednorazových rukavíc,
- 3 000 respirátorov pre zamestnancov,
- desiatky litrov dezinfekcie,
- 20 000 rúšok pre ľudí bez domova,
- 18 000 respirátorov pre ľudí bez domova,
- 1 940 ľudí otestovaných antigénovými testami,
- 485 poradenských rozhovorov v programe Streetwork na tému COVID-19, - 250 ks preventívnych balíčkov (mydlo, dezinfekcia, rúška, respirátory, vitamíny), - 108 zaočkovaných ľudí v našom dennom centre.

Ochranné pomôcky

Skúsenosť s nedostatkom ochranných pomôcok na začiatku pandémie, ktorá spôsobila ohrozenie otvorenia Domca, nás motivovala dôkladne sa pripraviť a zabezpečiť ochranné prostriedky v dostatočnom množstve. Vďaka obrovskej vlne solidarity, Magistrátu hl. mesta a neskôr aj vďaka dotácii na podporu humanitárnej pomoci MPSvR SR sa nám podarilo zabezpečiť dostatočné množstvo ochranných pomôcok. To nám pomohlo efektívne a rýchlo reagovať na neustále sa meniacu situáciu a zároveň sme tak mohli pravidelne zabezpečovať ochranné pomôcky ľuďom bez domova, ktorí sa k nim inak nevedeli dostať.

Testovanie

Počas celého roka sme mali k dispozícii antigénové testy pre našich klientov a klientky, ako aj pre zamestnancov. Testovanie bolo dobrovoľné a neovplyvňovalo možnosť vstupu do našich služieb.

Považovali sme za dôležité vytvoriť miesto, kde sa môžu ľudia bez domova otestovať aj bez preukazu totožnosti a bez poplatkov. Do denného centra prichádzali klienti a klientky zo všetkých našich programov, ale aj z iných organizácií.

Ľudia bez domova testovanie vítali, bolo pre nich dôležité poznať svoj zdravotný stav a zároveň mnohí z nich získali potrebné potvrdenie do zamestnania či pre získanie ubytovania.

Testovanie počas celého roka sme mohli realizovať vďaka podpore od Bratislavského samosprávneho kraja (BSK) a Magistrátu hlavného mesta Bratislava.

Očkovanie

Na začiatku roka sa na Slovensku začalo očkovať proti vírusu COVID-19. Z dôvodu vyššieho veku ľudí bez domova, ich zlého zdravotného stavu, nedostatočného prístupu k hygiene a nedostatočných možností na izoláciu a doliečenie v prípade nakazenia sme apelovali na to, aby boli zaradení na popredné miesta očkovacieho plánu. Na prednostné očkovanie sa však čakalo dlho, a preto neziskové organizácie spolu s Magistrátom hlavného mesta Bratislava a BSK začali organizovať očkovanie pre ľudí bez domova prostredníctvom menších zdravotníckych tímov priamo v organizáciách.

Sprístupnením priamo v našom dennom centre sa očkovanie stalo pre ľudí bez domova dostupnejším. Zároveň vedeli, že v prípade zlej reakcie dostanú adekvátnu starostlivosť na mieste, ktoré poznajú.

Zorganizovali sme tiež komunitné stretnutie, na ktoré prijal pozvanie renomovaný lekár a infektológ Peter Sabaka z Univerzitnej nemocnice Bratislava. Hovorili sme o strachu a obavách z vedľajších účinkov očkovania a zodpovedali sme všetky otázky. Klienti mali možnosť dať sa zaočkovať priamo po komunitnom stretnutí. Očkovanie prebehlo aj v iných organizáciách. Dobrým nastavením spolupráce medzi organizáciami sme prihlasovali ľudí bez domova na očkovanie aj do iných zariadení.

Dôsledky pandémie

Pandémia spomalila riešenie otázok zamestnávania, príjmu, zdravia či bývania. Úrady a inštitúcie fungovali v obmedzenom režime a často v online priestore. Komunikácia so Sociálnou poisťovňou, zdravotnými poisťovňami, úradmi práce a najmä súdmi sa výrazne skomplikovala. Elektronická komunikácia je pre väčšinu ľudí bez domova náročná, často nedosiahnuteľná, klasické asistencie sme museli rozšíriť aj do virtuálneho priestoru.

Otázku zamestnania skomplikoval nedostatok pracovných ponúk. Mnohé firmy mali problémy s udržaním prevádzok alebo sa zastavilo prijímanie nových zamestnancov. Výzve tiež čelili ľudia, ktorí potrebovali bývanie v ubytovniach. Voľných kapacít bolo málo, prípadne ubytovne neprijímali nových ľudí.

Pozastavili sa aj aktivity zamerané na prevenciu straty bývania v spolupráci s ústavmi na výkon trestu odňatia slobody. Zredukovali sa len na telefonickú a e-mailovú komunikáciu so sociálnymi pracovníkmi ústavov a korešpondenciu s odsúdenými, ktorí sa pripravovali na opustenie výkonu trestu.

Naše programy a služby v roku 2021

V tejto časti sa dozviete o výsledkoch našej práce. Uvedené čísla máme k dispozícii vďaka nášmu najcennejšiemu zdroju informácií – **internému elektronickému systému**, ktorý každý rok vylepšujeme. Okrem dát a štatistík ho program STREETWORK používa napríklad na plánovanie trás, program DOMEK na evidenciu poradia ľudí, na jednotlivé služby a všetky tri programy na aktualizovanie záznamov klientov a klientok, s ktorými pracujú. Od vzniku systému v roku 2013 sme do konca roka 2021 v systéme zaevidovali **5 323 ľudí bez domova**.

STREETWORK – terénna sociálna práca

Práca s ľuďmi bez domova priamo na miestach, kde žijú, je často prvým krokom pri ich začleňovaní do spoločnosti. Pre mnohých ľudí je totiž náročné dochádzať do denného centra či inej kamennej (tzv. ambulantnej) služby. Dôvodom môže byť vzdialenosť či obavy z predsudkov. Ďalší jednoducho nevedia o tejto forme pomoci. Terénna práca dokáže týchto ľudí zachytiť a vďaka tomu nevypadávať zo systému pomoci.

Hlavným cieľom terénnej sociálnej práce je zvyšovanie kvality života ľudí bez domova a znižovanie rizík spojených so životom na ulici (tzv. prístup harm reduction).

Jedinečnosť služby spočíva v tom, že prichádza priamo za človekom. Sociálni pracovníci a pracovníčky bývajú prví a často jediní, kto bez hodnotenia prejaví záujem o ľudí zažívajúcich bezdomovecť. Vďaka pozitívnemu profesionálnemu vzťahu klienti a klientky samostatne

zisťujú, čo aktuálne potrebujú riešiť. Terénny tím je im v tomto procese oporou tak, aby potrebné kroky dokázali urobiť svojpomocne.

Od tohto základu sa odvíja široká paleta služieb. Od poskytnutia jedla, pitnej vody, teplého čaju či oblečenia cez sociálne poradenstvo a sprevádzanie do rôznych inštitúcií až po ošetrovanie na mieste a riešenie krízových situácií.

Dôležitou súčasťou programu Streetwork je prevádzkovanie „**Linky na pomoc ľuďom bez domova**“. Telefónne číslo **0949 655 555** slúži na prijímanie podnetov z radov verejnosti o konkrétnom človeku bez domova v núdzi, ako aj na poskytovanie dištančného sociálneho poradenstva klientom a klientkam.

V roku 2021 pôsobil terénny tím na 415 obývaných miestach na území Bratislavy a pracoval so 677 ľuďmi bez domova, z toho so 450 ľuďmi opakovane a s 227 ľuďmi jednorazovo. Terénny tím programu Streetwork spoločne dokázal:

- **odpracovať 165 večerných a 121 denných služieb a vo dvojici opätovne navštíviť obývané miesta 2 948-krát,**
- **nadviazať kontakt so 127 prvokontaktmi** (pričom práve prvý kontakt je základ pre vznik dlhodobej odbornej pomoci a predstavuje priestor na základné informovanie o službách v meste a zistenie potrieb ľudí),
- **sprevádzať ľudí do rôznych štátnych inštitúcií 58-krát** (sprevádzanie má za cieľ úspešne absolvovať potrebné úkony pri kontakte s úradmi či zdravotnými zariadeniami, podporovať samostatnosť, komunikačné a sociálne zručnosti a posilnenie zbavovania sa strachu z úradov),
- **prijatť 512 telefonátov na Linku na pomoc ľuďom bez domova** (či už od širokej verejnosti alebo štátnych zložiek, s cieľom nahlásiť konkrétneho človeka bez domova v núdzi, konzultovať postup pri pomoci konkrétnej osobe alebo zistiť informácie o existujúcich službách),
- **poskytnúť základné a špecializované sociálne poradenstvo 5 142-krát** (pričom najčastejšie sa riešili témy sociálneho zabezpečenia, zamestnania, oddľžovania a osobného bankrotu, ale aj témy zdravia, závislosti a pretrhnutých rodinných väzieb),
- **rozprávať sa o téme sociálneho zabezpečenia 1 700-krát** (rozhovory sa týkali najmä dostupnosti rôznych služieb pre ľudí bez domova v Bratislave či vybavenia rôznych typov dávok),
- **rozprávať sa o témach týkajúcich sa zdravia 614-krát a riešiť témy spojené s ochorením COVID-19 až 736-krát,**
- **riešiť tému bývania alebo umiestnenia do pobytového zariadenia 164-krát,**
- **poskytnúť krízovú intervenciu v 47 prípadoch** (ide o špecializovanú psychosociálnu pomoc pre osoby v náhlej kríze, ktoré riešia témy ako závažný zdravotný stav, podchladenie, nadmerné požitie alkoholu, domáce násilie či suicidálne tendencie, pričom intervencia sa môže týkať transportu do nemocnice, nocľahárne alebo riešenia akútneho stavu na mieste),

- **poskytnúť krízový transport v 21 prípadoch** (odvoz autom do tepla alebo do bezpečia).

Terénny tím pracoval v bežnom režime od pondelka do soboty takto:

Denná služba Streetwork (4-krát týždenne)	8:00 – 12:00
Večerná služba Streetwork (5-krát týždenne)	16:30 – 22:00

Počet kontaktných miest podľa mestských častí Bratislavy, v ktorých terénny tím programu Streetwork počas roku 2021 pôsobil:

Mestská časť	Počet miest
Ružinov	101 miest
Petržalka	98 miest
Nové Mesto	85 miest
Staré Mesto	57 miest
Rača	28 miest
Vrakuňa	10 miest
Podunajské Biskupice	9 miest
Vajnory	9 miest
Karlova Ves	6 miest
Dúbravka	5 miest
Devínska Nová Ves	2 miesta
Jarovce	2 miesta
Lamač	1 miesto
Rusovce	1 miesto
Záhorská Bystrica	1 miesto

SPOLU	415 miest
-------	-----------

DOMEC – nízkoprahové denné centrum

Aby ľudia bez domova mohli zmeniť svoju životnú situáciu, nemôžu byť hladní, chorí či zanedbaní. Okrem možnosti najesť sa, osprchovať sa, získať čisté oblečenie či mať prístup k základnej zdravotnej starostlivosti potrebujú najmä odbornú pomoc a ľudský prístup.

Hlavným cieľom prevádzkovania Domca je poskytovanie rôznych služieb na zvýšenie kvality života a riešenie problémov súvisiacich s bezdomovectvom formou individuálneho sociálneho poradenstva.

Hlavným cieľom Vagusu je síce ukončovanie bezdomovectva, poskytovanie služieb v denných či hygienických centrách však prináša ľuďom zažívajúcim bezdomovectvo dôležitú podporu, ktorá je kľúčová pre pozitívnu zmenu ich života.

Nízkoprahové denné centrum Domec predstavuje bezpečný priestor pre všetkých ľudí, ktorí sa ocitli v núdzi, bez ohľadu na ich pohlavie, príjem, trvalý pobyt, dôvody vedúce k bezdomovectvu či aktuálnu sociálnu situáciu.

Rok 2021 bol prvým v histórii združenia, keď boli brány Domca otvorené celoročne. Domec sa tak stal jedinou kamennou prevádzkou svojho druhu, ktorá je tu pre ľudí bez domova sedem dní v týždni. Vyplnil tak medzeru v poskytovaní služieb.

V roku 2021 navštívilo Domec 1 261 ľudí, spolu 28 526-krát. Tím sociálnych pracovníkov, pracovníčok, poradcov a poradkýň spoločne dokázal:

- **pracovať v priemere s 85 ľuďmi bez domova denne, pričom toto číslo v zimných mesiacoch stúplo na 110 ľudí,**
- **nadviazať kontakt so 420 ľuďmi, ktorí prišli do Domca prvýkrát** (počet prvokontaktov výrazne ovplyvnila pandémia COVID-19; prvokontakty sú väčšinou kľúčové pre ľudí, ktorí sú na ulici krátko a potrebujú sa zorientovať v systéme služieb, ako aj v možnostiach rýchleho návratu do bežného života),
- **uskutočniť 3 589 poradenských rozhovorov, ktoré smerujú k zlepšeniu sociálnej či životnej situácie ľudí zažívajúcich bezdomovectvo** (pričom rozhovory sa najčastejšie týkali vybavenia stratených občianskych preukazov, vybavenia dávok v hmotnej núdzi, dôchodkov, preukazov ZŤP či osobných bankrotov),
- **pomôcť vybaviť 6 stratených rodných listov, 48 občianskych preukazov, 31 dávok v hmotnej núdzi a 22 dôchodkov,**
- **vydať 25 908 porcií raňajok a 21 654 porcií obedov** (ktoré sme mohli vydať najmä vďaka nezištnej pomoci dobrovoľníkov a dobrovoľníčok, ktorí jedlo nachystali, ako aj mnohých firemných partnerov, ktorí nakúpili potrebné potraviny),
- **vydať 12 080 kusov oblečenia,**

- **zaznamenať 6 275 návštev hygienického centra** (kde sa môžu ľudia umyť, oholiť, ostrihať),
- **zaznamenať 3 224 návštev ošetrovne** (ktorá je často využívanou službou pre nedostupnosť základnej zdravotnej starostlivosti pre mnohých ľudí bez domova),
- **otestovať 1 939 klientov a klientok na ochorenie COVID-19** (so 41 pozitívnymi výsledkami) a priamo v Domci **spprostredkovať očkovanie pre 108 ľudí bez domova**, ktorí mali záujem,
- **rozdať viac ako 20 000 rúšok a 18 000 respirátorov pre klientov a klientky Domca.**

Medzi základné poskytované služby patrili:

- **úschovňa osobných vecí**
- **ošetrovňa**
- **raňajky a teplé obedy**
- **sociálne poradenstvo**
- **výdaj šatstva**
- **odpočinkový priestor**
- **hygienické centrum**
- **voľnočasové aktivity**

Práve voľnočasové aktivity pozitívne vplyvajú na motiváciu ľudí pracovať na zmene svojej situácie. Ľudia bez domova vďaka nim posilňujú svoju sebadôveru, sociálne a komunikačné zručnosti. Neraz je to tiež priestor na zapájanie verejnosti a zvyšovanie jej citlivosti na tému bezdomovectva. Tím Domca v roku 2021 usporiadal voľnočasové aktivity ako premietania filmov, športové turnaje, turnaje v spoločenských hrách, rôzne komunitné stretnutia a aktivity v adventnom čase.

Adresa centra: **Mýtna 33**
 Bratislava

Otváracie hodiny:

Pondelok – nedeľa	9:00 – 16:00
Utorok	13:00 – 15:00

MEDZIMIESTO – integračný program

Najdôležitejšími nástrojmi na ukončovanie bezdomovectva sú odborné sociálne poradenstvo a bezpečné bývanie. Je totiž nemožné riešiť dôvody, ktoré vyústili do bezdomovectva, či chodiť do práce z ulice. OZ Vagus zároveň bezdomovectvo nielen ukončuje, ale mu aj predchádza.

Hlavným cieľom integračného programu je poskytovanie uceleného systému podpory v rámci riešenia prevencie pred stratou bývania a využívanie overených nástrojov na ukončovanie bezdomovectva. Tak ako v ďalších dvoch programoch je aj tu dôležité poradenstvo stojace na dôvere, priateľskom, no zároveň profesionálnom prístupe a ochote vypočuť si klientov a klientky bez hodnotenia či odsudzovania.

Integračný program pracuje s menším počtom klientov a klientok. Poradenský proces stojí na budovaní a obnove sociálnych a pracovných návykov, riešení zdravotného stavu, obnovovaní pretrhnutých rodinných väzieb či posilňovaní finančnej gramotnosti.

V roku 2021 pracoval tím integračného programu so 103 ľuďmi v nepriaznivej životnej situácii. Poskytoval im podporu najmä v oblastiach:

- **bývania • špecializovaného poradenstva • zamestnávania vo všetkých oblastiach**
- **prevencie**

Väčšina problémov ľudí bez domova vznikne a prehĺbi sa na ulici. Ľudia takmer okamžite strácajú zaužívané návyky. V rámci projektu Bývanie preto poskytujeme bezpečné bývanie na niekoľko rokov. Projekt Bývanie je založený na vybraných princípoch Housing First, ktoré dokážeme uplatňovať v slovenských podmienkach. Zo začiatku klient či klientka platí iba toľko, koľko si reálne môže dovoliť zo svojho príjmu. Nájom sa postupne zvyšuje, podľa zlepšovania sociálnej situácie. Klienti a klientky po skončení spolupráce prechádzajú do komerčného či mestského podnájmu, prípadne do zariadení ako domovy pre seniorov, a ukončujú tak svoje bezdomovectvo.

Projekt Bývanie sme v roku 2021 mohli rozšíriť aj vďaka nenávratnému finančnému príspevku od Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny SR vo výške 378 121,98 eur, ktorý šiel z Operačného programu Ľudské zdroje DOP 2021/4.1.1/01 na projekt „Dostupné bývanie s prvkami housing first“.

Zároveň aj v roku 2021 združenie poskytovalo krátkodobé bývanie v krízovom byte, ktorý slúži ako dočasné útočisko na tri až šesť mesiacov pre ľudí v nečakanej životnej kríze.

Úspechy tímu integračného programu v oblasti bývania v roku 2021 predstavuje:

- **15 bytov a izieb, ktoré boli súčasťou projektu Bývanie,**
- **poskytnutie bývania 27 ľuďom, z toho štyri osoby využili krízový byt,**
- **ukončenie bezdomovectva 10 klientov a klientok v projekte Bývanie** (z 12 osôb, ktoré v roku 2021 ukončili účasť na projekte Bývanie, sa len dve vrátili do pôvodného pouličného prostredia a prerušili s nami kontakt. Desať osôb ukončilo svoje bezdomovectvo a zvyšné osoby pokračujú v projekte Bývanie aj v roku 2022.),
- **poskytnutie 1 423 sociálnych poradenstiev.**

Jedným z nástrojov ukončovania bezdomovectva predstavuje zamestnanie. Od októbra 2019 preto vedíme dva zamestnanecké projekty – „Upracme si“ a „Strategické partnerstvá“. Platená pracovná rehabilitácia Upracme si je tu najmä pre ľudí s nízkou šancou zamestnať sa. V parku na Račianskom mýte, v blízkosti ktorého sídli denné centrum DOMEK, prebiehali v rámci projektu upratovacie práce raz do týždňa počas troch hodín. Projekt mal nielen vytvoriť

príležitosti na privyrobenie, ale tiež podporiť ľudí bez domova v získavaní pracovných a komunikačných zručností v bezpečnom prostredí.

Projekt Strategické partnerstvá sa zameriava na dlhodobú spoluprácu so zamestnávateľmi a poskytovanie chránených pracovných miest.

Išlo o rôzne typy prác od stavebných a robotníckych cez prácu na farmách, vo výrobných spoločnostiach až po upratovanie. Pozitívom projektu je, že vytvára možnosť dlhodobých a stabilnejších pracovných ponúk, nielen formou brigády, ale aj trvalého pracovného pomeru. Aktivity v rámci projektu sa však vplyvom pandémie v roku 2021 zredukovali.

Úspechy tímu integračného programu v oblasti zamestnávania v roku 2021 predstavuje:

- 40 ľudí, ktorí boli súčasťou projektu pracovnej rehabilitácie Upracme si a ktorí spolu odpracovali 705 hodín upratovania parku na Račianskom mýte,
- 13 ľudí, ktorí si aj vďaka pridruženému sociálnemu poradenstvu našli brigádu či prácu, a 12 ľudí pokračovalo v spolupráci s integračným programom aj po skončení účasti na pracovnej rehabilitácii,
- traja ľudia, ktorí prešli do projektu Bývania, v rámci ktorého smerujú k ukončeniu svojho bezdomovectva,
- 24 ľudí, ktorí boli súčasťou projektu Strategické partnerstvá,
- 18 ľudí, ktorí z tejto skupiny prijali následné sprostredkované brigádnicke miesto, a štyria ľudia, ktorí následne prijali ponúkaný trvalý pracovný pomer.

Individuálne špecializované sociálne poradenstvo je hlavnou činnosťou integračného programu a v celom procese je rovnako dôležité ako bývanie či zamestnávanie. Každý človek v bývaní absolvuje poradenstvá počas celého trvania účasti na projekte. Témy prinášajú do poradenstva klienti a klientky, neotvárajú ich sociálne pracovníčky či pracovníci. Najčastejšie sa riešia dôvody, ktoré vyústili do bezdomovectva, problémy s nájdením a udrжанím si práce a bývania, oddľžovacie programy, zdravotné problémy či celkový životný štýl, ale aj zmysluplné trávenie voľného času.

V marci 2021 sme tiež spustili novú službu „podpora samostatného bývania“, ktorá sa poskytuje ľuďom v projekte Bývania alebo ľuďom, ktorým hrozí bezdomovectvo, a prebieha priamo v bývaní klientov a klientok.

Úspechy tímu integračného programu v oblasti špecializovaného sociálneho poradenstva v roku 2021 predstavuje:

- 1 423 uskutočnených sociálnych poradenstiev počas 2 530 hodín,
- 446 uskutočnených poradenstiev v rámci novej služby podpora samostatného bývania, ktorých sa zúčastnilo 25 ľudí,
- 72 ľudí v náročnej životnej situácii, s ktorými prebehla intenzívnejšia práca v rámci špecializovaného poradenstva a podpory samostatného bývania,

- **13 komunitných aktivít pre ľudí bez domova** (patrili sem aktivity ako komunitné upratovania, plánovanie spoločných aktivít, opekačky v prírode, filmové večery, spoločné varenie, kvízy či aktivity v adventnom období).

Vagus bezdomovectvo nielen ukončuje, ale mu aj predchádza. Integrovaný program sa snaží zachytiť ľudí, ktorým hrozí strata bývania. Nakoľko neexistuje funkčný prevenčný systém, združenie proaktívne oslovilo sociálne obory vybraných bratislavských mestských častí s ponukou spolupráce a možnosti kontaktovania našich sociálnych pracovníkov a pracovníčok po identifikovaní obyvateľa či obyvateľky danej mestskej časti, ktorým hrozí bezdomovectvo.

Z našej skúsenosti vyplýva, že jednou zo skupín, ktorá je výrazne ohrozená stratou bývania, sú ľudia krátko po výkone trestu odňatia slobody. Z toho dôvodu integrovaný program začal spoluprácu s vybranými ústavmi na výkon trestu odňatia slobody a poskytoval sociálne poradenstvo niektorým ľuďom vo výkone trestu.

Úspechy tímu integrovaného programu v oblasti prevencie v roku 2021 predstavuje:

- **nadviazaná spolupráca so sociálnymi odbormi siedmich mestských častí mesta Bratislava** (Devínska Nová Ves, Karlova Ves, Nové Mesto, Petržalka, Rača, Ružinov, Staré Mesto),
- **nadviazanie spolupráce so štyrmi ústavmi na výkon trestu odňatia slobody** (ústavy v Dubnici nad Váhom, Hrnčiarovciach nad Parnou, Leopoldove a v Želiezovciach).

Príbehy ľudí, s ktorými pracujeme

Skutočné príbehy ľudí, ktoré si máte možnosť prečítať v tejto kapitole, sú zaznamenané sociálnymi pracovníkmi a pracovníčkami OZ Vagus z našich programov STREETWORK, DOMEK a Integrovaného programu MEDZIMIESTO.

Na ochranu osobných údajov našich klientov sme im zmenili krstné mená.

PRÍBEHY ZO STREETWORKU

Pán Marián

Pán Marián má 60 rokov. Jeho matka už nežije, otec pravdepodobne áno, ale nie je s ním v kontakte. Otec ho od detstva týral. Má dve deti, dcéra už zomrela a syn je vo výkone trestu. Dlhé roky žije sám v záhradnej chatke za Bratislavou. Má blízky vzťah k zvieratám, stará sa o osem mačiek a jedného veľkého psa. Keď sme sa spoznali, nemal žiaden príjem. Žil zo zberu papiera, na ktorý chodil denne. Po zdravotnej stránke ho trápia problémy so srdcom a stredne ťažká forma deformácie chodidiel. Prekonal dva menšie infarkty. Má niekoľko exekúcií.

Najdôležitejšími témami sociálneho poradenstva je v jeho prípade navýšenie príjmu, prístup k zdravotnej starostlivosti, riešenie dlhov formou tzv. osobného bankrotu a po dovŕšení dôchodcovského veku aj pomoc pri vybavovaní starobného dôchodku.

Pána Mariána poznáme krátko, v rámci terénnej služby sme ho náhodne stretli pri prehľadávaní záhradkárskej lokality. Vrelo nás privítal. Už po prvom stretnutí sme mali z pána Mariána dobrý pocit. Bol výrečný, otvorený a pôsobil samostatne. Porozprával nám svoj životný príbeh a mali sme možnosť trochu ho spoznať. V rámci príjemného rozhovoru sme spolu otvorili aj tému príjmu. Pán Marián mal v tom čase príjem len zo zberu papiera, nikdy nepoberal dávku v hmotnej núdzi ani inú formu finančnej podpory od štátu. Od toho, aby si ju vybavil, ho odrádzalo aj množstvo byrokracie. Žil veľmi skromne a väčšinu z toho mála, čo si zberom zarobil, minul na krmivo pre svoje zvieratá. Pri našej druhej návšteve nás však pán Marián predsa len požiadal o pomoc pri vybavovaní dávky v hmotnej núdzi. Komunikoval nám aj to, že by sa rád dostal k zdravotnej starostlivosti, keďže ho čoraz viac trápili zdravotné problémy. Zistili sme však, že pán Marián má dlhý aj na zdravotnom poistení, čo mu ešte viac komplikovalo prístup k lekárom. Pán Marián prišiel na dohodnuté poradenstvo, spolu sme podali žiadosť o dávku v hmotnej núdzi a zaregistroval sa na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie, aby mu už viac nenarastal dlh. Našli sme doktorku, ku ktorej spadala podľa trvalého pobytu. Všetko riešil veľmi samostatne. Pôsobilo to, že potrebuje len nasmerovať a mať pri sebe niekoho, kto vníma jeho aktivitu a ocení ju. Zdravotný stav sa mu počas našich kontaktov zhoršoval. Problémy so srdcom ho privádzali do čoraz častejšieho kontaktu s doktormi. Napriek tomu bol veľmi motivovaný riešiť svoju situáciu, a tak nás požiadal aj o pomoc pri vybavovaní osobného bankrotu. Chcel začať odznova. Po prvotnom stretnutí v Centre právnej pomoci sme spoločne prácne pozháňali a vyplnili dokumenty, ktoré bolo potrebné doložiť. Počas tohto procesu musel pán Marián zisťovať aj to, kde žije jeho otec. Vtedy zistil, že má aj nevlastného brata, o ktorom netušil. Odvtedy je s ním v kontakte. Po všetkých peripetiách sa pánovi Mariánovi podarilo v auguste 2021 úspešne podať žiadosť o osobný bankrot. Spoločne čakáme na jeho oficiálne schválenie. Momentálne sa zúčastňuje aj projektu Upracmesi, ktorý riadia naši kolegovia z Integračného programu Medzimiesto. Pre pána Mariána je to spôsob, ako si môže finančne prílepiť. Aktívne sa zúčastňoval pracovných pohovorov, ktoré mu sprostredkoval úrad práce, sociálnych vecí a rodiny. Keď bola príležitosť, prejavil záujem o bývanie cez náš Integračný program Medzimiesto, kam sme ho prihlásili ako potenciálneho záujemcu. Niektoré byrokratické prekážky boli však pre pána Mariána natoľko frustrujúce, že ho nateraz odradili od riešenia ďalších tém. Rešpektujeme, že proces zmeny bol na neho rýchly, snažíme sa mu dať priestor a udržiavame pravidelný kontakt. V momente, keď sa pán Marián rozhodne pokračovať, budeme pripravení sprevádzať ho aj v procese bývania, hľadania práce a neskôr aj pri vybavovaní starobného dôchodku.

Pán Štefan

Pán Štefan má 84 rokov. Po strate blízkej rodiny a rozchode s partnerkou prišiel o byt a ocitol sa na ulici. Býval na ubytovniach a privyrábal si na brigádach. So širšou rodinou neudržiava kontakt. Nemá vážnejšie zdravotné problémy a netrpí žiadnou závislosťou. Momentálne poberá starobný dôchodok v hodnote životného minima. Spáva vonku pod mostom.

Za krátky čas, ktorý sa s pánom Štefanom poznáme, sa nám podarilo vybudovať vzťah založený na dôvere a porozumení. Poznáme ho ako vždy usmiateho pána v dobrej nálade, s pozitívnym prístupom k životu. Pán Štefan je aktívny pri riešení svojej situácie, čo sa prejavilo napríklad dochvilnosťou pri dohodnutých stretnutiach.

Často sme sa rozprávali o jeho minulosti, o tom, čím si v živote prešiel a čo všetko prekonal. Spočiatku býval na ubytovni, avšak keď prišiel o prácu, nebol už ďalej schopný platiť si ubytovanie, a tak mu neostávalo nič iné, len nájsť si útočisko na ulici. Pán Štefan pravidelne navštevuje rôzne služby pre ľudí bez domova – napríklad ošetrovňu alebo denné centrum. Často premýšľal nad tým, že by išiel bývať do ubytovne, avšak bráni mu v tom nízky dôchodok, z ktorého by si nevedel zabezpečiť bývanie a ostatné potreby pre život. Pán Štefan s našou podporou pracoval na tom, aby sa dostal do zariadenia sociálnych služieb. Počas vybavovania zariadenia pán Štefan dôsledne spolupracoval, prichádzal načas na stretnutia a aktívne sa zapájal do riešenia, a to aj napriek svojmu vysokému veku. Na stretnutiach sme s ním pravidelne rozoberali jeho obavy a strach z výziev, ktoré by mu umiestnenie do zariadenia sociálnych služieb prinášalo.

Doterajším výsledkom našich stretnutí je vytvorený plán, na ktorého konci by pán Štefan mohol bývať v ubytovacom zariadení.

PRÍBEHY Z DOMCA

Pani Elena

Medzi ľuďmi, ktorí navštevujú naše denné centrum, sú často ľudia s chronickými zdravotnými problémami, no chýba im miesto, kde by mohli začať riešiť svoju situáciu. Miesto, kde by sa cítili bezpečne, bola by im poskytnutá adekvátna podpora, sprevádzanie a bol by pri

nich niekto, kto by s nimi plánoval jednotlivé kroky riešenia ich životnej situácie. Pani Elena má 45 rokov a po fyzickej stránke je úplne zdravá a sebestačná. Jej mentálne schopnosti a schopnosť samostatne fungovať sú však výrazne obmedzené. Z našej doterajšej komunikácie je u pani Eleny badateľný pokles samostatnosti a schopnosti rozumieť súvislostiam potrebným pre život.

Už pri prvých stretnutiach v našom dennom centre sme si všimli, že Elena sa u nás cíti bezpečne a príjemne. Bola veľmi šťastná, keď sa mohla osprchovať či naobedovať. Po pozvaní na sociálne poradenstvo sa nám pani Elena zverila s ďalším „želaním“. Želaním „pomoci“. Svoj život opísala ako náročný a aj keď nedokázala špecifikovať konkrétnu oblasť, vyslovila, že potrebuje pomoc. Začali sme teda zisťovať základné informácie: odkiaľ pochádza a ako doposiaľ žila. Ako pre mnoho našich klientov, aj pre ňu bolo prostredie, ktoré predtým nazývala domovom, neprijateľné a ubližovalo jej. Dominoval v ňom alkohol, násilie a zlé hygienické podmienky. Pred pár rokmi preto odišla do Bratislavy, kde aj plánuje zostať. Prespáva u svojej kamarátky, no cez deň musí jej byť opustiť.

Z informácií, ktoré sme sa o nej dozvedeli, sme usúdili, že v prvom rade bude potrebné vybavenie občianskeho preukazu. Pani Elene sme ho pomohli vybaviť spolu s rodným listom, a to po neuveriteľných desiatich rokoch. Práve tento proces vzbudil v Elene obrysy cieľov, ktoré by chcela v živote dosiahnuť. Začala rozprávať o tom, že by si chcela nájsť prácu, vlastné ubytovanie, prípadne odísť do zariadenia, kde sa o ňu postarajú. Pokročili sme teda k procesu zaradenia do evidencie uchádzačov o zamestnanie a získaniu dávky v hmotnej núdzi. Dávka schválená k novembru 2021 bola prvým príjmom, ktorý pani Elena po niekoľkých rokoch získala. Z doterajšej spolupráce je však jasné, že pracovné schopnosti pani Eleny sú výrazne obmedzené. Preto sme opäť posunuli ciele sociálnej spolupráce, a to na proces zameraný na schválenie invalidity a získanie invalidného dôchodku. V neposlednom rade sme s Elenou sformulovali hlavný cieľ – požiadať o získanie miesta v špecializovanom zariadení s celoročnou pobytovou formou, kde by bolo o Elenu adekvátne postarané.

Aj napriek tomu, že sa v našom dennom centre vystrieda v priemere viac ako sto ľudí denne, je naším cieľom pracovať s nimi individuálne a odborne. Každý k nám prichádza s vlastným nastavením a zranením, ktoré potrebuje vyliečiť. Či už je fyzické, alebo psychické. Dlhodobá práca prináša obrovské zmeny v živote jednotlivcov – postupnými krokmi im umožňuje priblížiť sa ku kvalitnému životu, ktorý je podľa ich predstáv. Platí to aj pri Elene – pri spolupráci preukazuje trpezlivosť a pozitívne naladenie. Verí, že raz sa dopracuje k životu, s ktorým bude spokojná.

Pán Michal

Väčšina spoločnosti odsudzuje ľudí bez domova popíjajúcich lacné víno na lavičkách našich miest. Neuvedomujú si pritom, že keby sa narodili s rovnakými vlastnosťami a do tých istých životných podmienok, možno by na tej lavičke s fľašou lacného vína sedeli aj oni.

Príbeh pána Michala sa začal u nás v dennom centre začiatkom roka 2021. Prišiel k nám pod vplyvom alkoholu, zanedbaný a prosil o pomoc. Sedem rokov sa mu darilo abstinovať, neskôr si však našiel partnerku, ktorá ho psychicky a fyzicky týrala a nútila ho piť alkohol. Pán Michal sa rozhodol odísť. Dva týždne chodil po meste, nespál a nevedel, kam má ísť a na koho sa obrátiť. Keď sa večer prevážal autobusom, začul neznámych mužov hovoriť o dennom centre Domec. Vyhľadal si nás cez telefón na internete a prišiel k nám.

Prihlásil sa na poradenstvo, kde začal aktívne riešiť svoj alkoholizmus. Skontaktovali sme sa s jeho psychiatrom a dohodli si osobnú konzultáciu, na základe ktorej mu bolo odporučené pobytové liečenie. Na nasledujúcom stretnutí sme spolu obvolali liečebne. V jednej z nich dostal aj presný termín nástupu. Pán Michal bol veľmi šťastný a presvedčený o tom, že všetko bude super.

Pán Michal naše centrum navštívil pár dní pred nástupom na liečenie. Bolo vidieť, že jeho stav – psychický aj fyzický – sa zhoršuje. Bol veľmi vystrašený. Celý sa triasol a spomínal aj to, že v autobuse počul hlasy, ktoré hovorili, že hľadajú muža, ktorý vyzeral ako on. Snažili

sme sa motivovať ho a pripomínať mu, že zmena, ktorú tak veľmi chcel, je čoraz bližšie. Bol to dlhý rozhovor plný plaču, počas ktorého prejavil hnev aj ľútosť. Deň predtým, ako mal nastúpiť na liečenie, sa s ním skontaktovali jeho sestra a matka, ktoré mu chceli pomôcť a poslať mu peniaze na cestu autobusom. Na polceste sa stretol s mamou, ktorá mu pripravila čisté oblečenie a hygienické potreby, ktoré potreboval na liečení.

Pán Michal je aktuálne stále na pobytovom liečení. Kontaktovala nás jeho sestra s informáciou, že mu bola diagnostikovaná depresia a nie závislosť, ako sme na prvý pohľad predpokladali. Napriek tomu, že príbeh pána Michala sa ešte neskončil, je to jeden z príbehov, kde sa vykročenie na cestu zmeny života dalo vyriešiť za relatívne krátky čas.

Liečba je však často dlhý proces, ktorý vyžaduje aj niekoľkomesačnú spoluprácu.

PRÍBEHY Z MEDZIMIESTA

Pani Marína

Pani Marína je v dôchodkovom veku. Ocitla sa v situácii, keď sa nemala na koho obrátiť. Rozvrátené vzťahy v rodine ju prinútili vyhľadať pomoc sociálnych služieb. Nemohla bývať s rodinou a nízky príjem jej nedovoľoval hľadať si bývanie na komerčnom trhu ani v ubytovni. Bez strechy nad hlavou sa dovtedy neocitla, bola to pre ňu nová situácia. Spočiatku sa snažila zabezpečiť si ubytovanie u rôznych známych, ktorí jej poskytli dočasné prístrešie. Vedela však, že to nie je trvalé riešenie. Viackrát spomenula, že nechcela byť nikomu na ťarchu. Vždy pôsobí upravené, záleží jej na vzhľade. Od začiatku spolupráce hovorila o svojej potrebe mať priestor a klud. Spoluprácu pani Marína iniciovala sama, telefonovala do Integračného programu Medzimiesto so záujmom o bývanie.

Pani Marína nás kontaktovala začiatkom leta 2021 s tým, že by potrebovala pomôcť s hľadaním bývania. V čase ustupujúcej druhej vlny pandémie sa začali otvárať viaceré možnosti, okolnosti boli naklonené aj promptnému zorganizovaniu osobného stretnutia s pani Marínou. Počas prvého stretnutia sme sa spolu snažili zmapovať situáciu, zistiť okolnosti, ktoré ju priviedli do tejto situácie. Chceli sme sa zamerať na prioritné témy, ktoré bolo treba riešiť hneď na začiatku spolupráce. Do necelého mesiaca dostala pani Marína rozhodnutie, že bola vybratá do nášho projektu Bývanie. Práve v tomto období sa nám uvoľnil byt po pánovi, ktorý sa osamostatnil. Správe o voľnom byte sa pani Marína veľmi potešila. Často sa pýtala, či je to naozaj pravda a či sa niekto nemohol pomýliť. Ukazovala sa tak neistota, ktorú v poslednom období zažívala. Opakovane nám spomínala, že počas života sa na ňu skôr lepila smola, preto bola pre ňu radosť z pozitívnych správ novou a dlho neprežitou emóciou.

Momentom, keď mohla pozitívnu správu aj naplno prežiť, bol pre pani Marínu deň, keď sa mala do bytu nasťahovať. Pri samotnom nasťahovaní nás očakávala skôr ako sme boli dohodnutí, nevedela sa tej chvíli dočkať. Po otvorení dverí bola dojatá – ani nedúfala, že sa jej podarí mať priestor, ktorý bude mať len pre seba. Byt si pani Marína zariadila veľmi útulne.

V rámci sociálneho poradenstva s pani Marínou sa otvorili viaceré témy, ktoré sa ukázali ako prioritné až počas rozhovorov v novom bývaní. Spolupráca nám opäť ukázala, ako spolu jednotlivé problémy súvisia a často človeka „cykliu“ a sťažujú mu odrazenie sa od dna. Jednotlivé problémy sa v mnohom prelínajú a bez adekvátnej pomoci, no najmä pokojného miesta, kde má človek bezpečie a možnosť sústrediť sa, sú veľmi náročné až neriešiteľné.

Nadálej navštevujeme pani Marínu v jej bývaní a pomáhame jej zvládnuť nielen praktické veci spojené s riešením jej sociálnej situácie, ale aj pomoc s otváraním životných otázok, akými sú samota, potreba vypočutia, emocionálna podpora a zdieľanie prežitého. Pani Maríne držíme palce a veríme, že sa jej rozriešené veci podaria dotiahnuť do šťastného konca.

PÁN DANIEL

Pán Daniel má 40 rokov. Služby denného nízkoprahového centra Domec využíva už niekoľko rokov. Nemá prácu, chodí len na rôzne brigády. Prespáva vonku, na mieste, ktoré nechce nikomu prezradiť. Pracovníci denného centra pozorujú, že nadmerne konzumuje alkohol. Rodinu nespomína a hovorí, že blízku osobu, ktorej by sa mohol zdôveriť, nemá. Svojmu okoliu o sebe veľa nepovie. Aj to málo zverí len niekomu, komu dôveruje. Na budovanie dôvery potrebuje čas. K zmenám sa odhodláva dlho a aj malý problém na ceste k cieľu, pre ktorý sa rozhodne, v ňom dokáže vyvolať neistotu a hnev. Potrebuje trpezlivé sprevádzanie a posilňovanie sebadôvery.

S pánom Danielom sme v Integračnom programe začali spolupracovať prostredníctvom projektu platenej pracovnej rehabilitácie s názvom Upracmesi. Prejavil záujem o upratovanie verejného priestoru s našou pracovnou skupinou a ako súčasť projektu začal chodiť do Integračného programu Medzimiesto na pravidelné poradenstvo. Od začiatku spolupráce poctivo dodržiava termíny poradenstiev, dokonca sa sám zaujíma o plánovanie stretnutí s poradcom. Na začiatku spolupráce prišiel s témou evidovania sa na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie a následného vybavenia dávky v hmotnej núdzi. Nevedel, ako má postupovať, no sociálna poradkyňa mu všetko vysvetlila a dohodli si jednotlivé kroky, ktoré má urobiť. Pán Daniel dohody dodržiaval a vybavil si dokumenty potrebné k doloženiu žiadosti, ktorá bola do dvoch mesiacov schválená.

Počas poradenských stretnutí prebiehali okrem vybavovania dávok medzi pánom Danielom a sociálnou poradkyňou rozhovory na rôzne témy: plány do blízkej budúcnosti a kroky, ktoré chce

podniknúť, predchádzajúce zamestnania a brigády, plány v pracovnej oblasti, bývanie, medziľudské vzťahy, záujmy, priebeh dňa či voľný čas. Na mnohé témy reagoval opisom udalostí z minulosti. Pohľad do budúcnosti mu prinášal mnoho otázok a neistoty v tom, aké kroky chce podniknúť. Rozhovory s poradkyňou boli zamerané na hľadanie odpovedí, čo chce pán Daniel pre seba v najbližšom období. Po niekoľkých mesiacoch spolupráce sa odhodlal napísať si životopis, začal sa zaujímať o brigády a krátko nato si našiel prácu na trvalý pracovný pomer s cieľom získať bývanie na zimu. Podarilo sa mu získať presne takú prácu, akú si po dlhom zvažovaní definoval.

Nové zamestnanie mu prinieslo aj nové témy na riešenie – splácanie dlhov a hľadanie ubytovania. S poradkyňou na internete vyhľadali zoznam exekúcií a telefonicky kontaktovali exekútorský úrad, aby si sám zistil možnosti riešenia exekúcií. Podľa inštrukcií exekútora poslali písomnú žiadosť o schválenie splátkového kalendára. Pán Daniel bude podľa neho každý mesiac platiť dohodnutú čiastku.

Pán Daniel stále prespáva vonku na neznámom mieste a do práce chodí, ako sám hovorí, „neumytý a hladný“. Sociálne služby z dôvodu svojho zamestnania nestíha navštíviť a má problém so zabezpečením základných životných potrieb (strava, sprcha, výmena šatstva). Nevie, ako dlho to takto vydrží. Peniaze na zaplatenie ubytovne nemá. Musí čakať na prvú výplatu. Pánovi Danielovi sme navrhli možnosť ubytovať sa na tri mesiace v krízovej izbe, ktorú v občianskom združení Vagus prevádzkujeme. Možnosť mať bývanie mu pomôže s udrжанím zamestnania a bude si môcť odložiť peniaze z výplaty na zaplatenie budúceho ubytovania.

NOC VONKU 2021

Prostredníctvom podujatia NOC VONKU sa každoročne snažíme upozorňovať na rastúci problém bezdomovectva. Vytvárame verejnosti priestor vyjadriť solidaritu viac ako 23 000 ľuďom bez domova na Slovensku a ďalším tisíckam ľudí ohrozených stratou bývania.

Ôsmy ročník podujatia opäť ovplyvnili pandemické opatrenia a zákaz vychádzania po 20. hodine. Okrem výzvy prespať vonku na vlastnej záhrade či balkóne pribudla teda výzva zapojiť sa symbolicky a prespať pri otvorenom okne. Následne ľudia zdieľali svoje fotografie na sociálnych sieťach s hashtagom #Nocvonku2021 a #symbolickaNocvonku2021. Do podujatia sa takto zapojilo 180 ľudí.

Súčasťou Noci vonku 2021 bola online diskusia *Strata bývania ako realita tisícok ľudí na Slovensku*, ktorej sa zúčastnila Barbora Bírová, súčasná riaditeľka Platformy pro sociální bydlení, Alexandra Kárová, riaditeľka OZ Vagus, a moderátorka Veronika Cifrová Ostrihoňová. Diskutovali o tom, ako sa dá predchádzať bezdomovectvu, čo môžeme robiť my ako jednotlivci, aby sme pomohli ohrozeným ľuďom, a aké nástroje na riešenie situácie má štát.

Podujatie Noc vonku sa rozhodli finančne podporiť firmy ITB Development, Curaprox a Corwin. Spoločnosť Dedoles darovala nášmu občianskemu združeniu ponožky pre ľudí bez domova za každého človeka, ktorý na sociálnych sieťach zdieľal hashtag spojený s podujatím. Mediálne nás podporil aj Zľavomat.

Záštitu nad Nocou vonku prevzala pani prezidentka Slovenskej republiky Zuzana Čaputová.

BEZDOMOVECTVO SA NEMUSÍ STAŤ ICH REALITOU

Na Slovensku žije minimálne 600 000 ľudí pod hranicou chudoby. Títo ľudia sú obzvlášť ohrození stratou bývania. Pod vplyvom pandémie ich môže byť ešte viac.

Čím dlhšie prebýva človek na ulici, tým viac sa znižujú jeho šance vrátiť sa do bežného života. Stráca pracovné a sociálne návyky, zhoršuje sa jeho zdravotný stav, hrozí mu pouličné násilie. Tomuto stavu však vieme zabrániť.

Nepomáhame iba ľuďom bez domova. Pomáhame tiež zabrániť tomu, aby ľudia v núdzi o svoj domov prišli.

Zimná kampaň bola zameraná na prevenciu pred stratou bývania. Hľadali sme kreatívny a jednoducho uchopiteľný spôsob, ako ľuďom ukázať, že predchádzať strate domova je možné a je to lepšie, ako riešiť dôsledky bezdomovectva. Okrem online spotu, prostredníctvom ktorého sme predstavili hlavnú myšlienku kampane, bol súčasťou aj sociálny experiment. Dokumentaristka Radka strávila tri dni na ulici, mapovala dostupnosť sociálnych služieb v meste a príležitosti nájsť si prácu.

Kampaň nášmu občianskemu združeniu priniesla viac ako 43 451 eur. Za kreatívnu ideu kampane, spoluprácu pri jej realizácii a rozvíjaní ďakujeme agentúre Mannshaft. Za spoluprácu na stratégii a kampane ďakujeme nášmu dlhoročnému partnerovi agentúre Seesame. Za produkciu spotu ďakujeme Hitchhiker films. Špeciálne poďakovanie patrí hercovi Marcelovi Nemcovi, ktorý stvárnil hlavného hrdinu spotu.

O našej práci sa môžete dozvedieť viac aj tu:

Instagram – @vagus_sk

facebook.com/ozvagus Spotify: Vagus

podcast Blog DennikN: OZ Vagus

www.vagus.sk

Naši partneri

Nadácie, neziskové organizácie, firmy, štátne a komunálne subjekty, ktoré nás v roku 2021 podporili, za čo im patrí obrovská vďaka:

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Implementačná agentúra Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Bratislavský samosprávny kraj

Hlavné mesto SR Bratislava

Mestská časť Bratislava – Karlova Ves

Mestská časť Bratislava – Petržalka

Mestská časť Bratislava – Rača

OLO a.s. – Bratislavská mestská spoločnosť Odvoz a likvidácia odpadu

ADRA – Adventistická agentúra pre pomoc a rozvoj, o. z.

Centrum pre filantropiu

Darujme.sk

IWCB

Jeden svet

SOCIA – Nadácia na podporu sociálnych zmien

Stará jedáleň

Nadácia ESET

Nadácia Novej Cvernovky

Nadácia Pontis

Nadácia Slovenskej sporiteľne

Nadácia SPP

Nadácia Volkswagen

Nadácia VÚB

Swiss re Foundation

Z Zurich Foundation

a Audit, s. r. o.

Accenture

Advokátska kancelária Prachová & Partners, s. r. o.

Allen & Overy Bratislava, s. r. o.

Amazon

Arvin & Benet, s. r. o.

Berlin Brands Group, a. s.

Bratiska

BROWN&Co. Syrups, s. r. o.

Corwin, a. s.

CURADEN Slovakia, s. r. o.

CURAPROX

Dedoles, s. r. o.

DOROPHARM, k. s.

dm drogerie markt, s. r. o.

Edenred Slovakia, s. r. o.

Europapier Slovensko, s. r. o.

Funderm s. r. o.

Fusakle Generali

Poist'ovňa, a. s.

Hurican Slovakia, s. r. o.

INTERSPORT SK, s. r. o.

ITAPS, s. r. o.

ITB Development, a. s.

J&T REAL ESTATE, a. s.

Kantar Slovakia, s. r. o.

Kontentino

KPMG Slovensko, spol. s r. o.

Lexika, s. r. o.

Lidl Slovenská republika, v. o. s.

Lucron Group, a. s.

LUNTER, s. r. o.

Martinus, s. r. o.

Mannshaft, s. r. o.

Mäso od Romana, s. r. o.

Medirex, a. s.

msg life Slovakia, s. r. o.

Neovízia, s. r. o.

Orange Slovensko, a. s.

PEDAL Consulting, s. r. o.

Philip Morris Slovakia, s. r. o.

PricewaterhouseCoopers CEE Firm Services, s. r. o.

PS STAVBY, s. r. o.

Rajo, s. r. o.

Regal Burger, s. r. o.

Rotary club

Seesame, s. r. o.

Slovenská sporiteľňa, a. s.

SLOVNAFT, a. s.

SPORTISIMO, s. r. o.

Swiss Re Group

TEMPEST, a. s.

TESCO STORES SR, a. s.

Textile House Holding, s. r. o.

the Bridge – English Language Centre, s. r. o.

TZMO Slovakia, s. r. o.

Unilever Slovensko, spol. s r. o.

Up Déjeuner, s. r. o.

Vacuumlabs, s. r. o.

VAMA plus, s. r. o. (Bionela)

YEME

Zentist, s. r. o.

Zľavomat – Slevomat.cz, s. r. o. – organizačná zložka Slovensko Zurich

Insurance Company Ltd.

Okrem týchto subjektov ďakujeme všetkým našim podporovateľom, podporovateľkám, našim pravidelným darcom, darkyniam a občasným prispievateľom a prispievateľkám z radov širokej verejnosti.

Bez vás všetkých by sme pandemický rok 2021 nezvládli.

Financie

Finančná správa s hospodárenia OZ Vagus počas obdobia 1.1.2021 – 31.12.2021.

Náklady

Mzdy zamestnancov	457 321,80 EUR
Odvody zamestnávateľa	157 242,09 EUR
Zákonné sociálne náklady (stravovanie zamestnancov, tvorba SF a iné)	22 699,87 EUR
Spotreba materiálu (potraviny, drogéria, spotreba PHM, zdravotnícky materiál, pracovné oblečenie, kancelárske potreby a iné)	66 868,88 EUR
Spotreba energie (voda, plyn, elektrická energia)	12 562,54 EUR
Opravy a udržiavanie automobilov a iného dlhodobého majetku	3 758,09 EUR
Služby (týkajúce sa prevádzky Domca, výkonu Streetworku a Integračného programu, náklady na správu združenia, najmä vzdelávanie, prenájom automobilu a ostatných priestorov, iné služby)	116 369,29 EUR
Iné ostatné náklady (poistenie vozidiel, administratívne poplatky za klientov, bankové poplatky a iné)	28 685,08 EUR
Poskytnuté príspevky klientom (v rámci integračných projektov organizácie na zlepšenie životnej situácie)	18 051,33 EUR
Odpisy (vyjadrujúce mieru opotrebenia majetku)	18 470,75 EUR
Spolu	902 032,52 EUR

Magistrát hlavného mesta SR Bratislavy
Na nízkoprahové denné centrum DOMEČ
Na terénnu sociálnu službu STREETWORK

188 330,80
72 635,99

Na integračný projekt	30 000,00
Bratislavský samosprávny kraj	
· Špecializované poradenstvo	19 320,00
· Sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela	28 600,00
podpora samostatného bývania	9 907,69
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	
· DOMEČ	25 200,00
· STREET	16 800,00
MPSVaR - NFP Z312041BBN3 humanitárna pomoc	19 497,14
Mestské časti Hlavného mesta SR Bratislavy	8 814,00
· Petržalka	1 000,00
· Karlova Ves	800,00
· Rača	500,00
Implementačná agentúra MPSVaR:	
· DOMEČ	30 818,80
· STREET	64
	629,11
Príspevky z podielu zaplatenej dane (2 %) 61 389,04	
Dary a príspevky od fyzických osôb 161 844,50	
Dary a príspevky od právnických osôb:	
· Nadácia Slovenskej sporiteľne	14 000,00
· Nadácia Volkswagen	7 097,00
· Philip Morris	10 710,00
· Eventissimi	3 779,14
Nadácia SPP	3 000,00
nadácia ESET 6 000,00 nadácia VUB 10 000,00	
BROWN CO	312,00
Bratiska	530,00
Dary od podnikateľských organizácií:	90 637,21
Ostatné výnosy	68 713,62

Výročná správa za rok 2021 vydalo © OZ Vagus, 2022

Autori textov: Alexandra Kárová, Klára Bernátová, Stanislava Fabšíková, Petra Červená,

Editoring: Monika Vatrálová

Jazyková korektúra: Lenka Fífková Školníková

Fotografie: archív OZ Vagus, Michal Lachkovič, Noah Samuel Moško, Peter Reefe Kováč, Viktor Szemzo, Dávid Ištok, Vanesa Danielová

Za grafickú úpravu ďakujeme agentúre Visibility

Tlač publikácie podporila Tlačiareň DIW Potlačené na papieroch Fedrigoni Obálka: 170g Arena Natural Smooth Blok: 100g Arena Natural Bulk

OZ VAGUS
Račianska 78
831 02 Bratislava

www.vagus.sk www.facebook.com/OZVagus
[instagram.com/vagus_sk/](https://www.instagram.com/vagus_sk/) [linkedin.com/company/vagus-o-z/about/](https://www.linkedin.com/company/vagus-o-z/about/)

č.ú: 2921857374/1100, Tatra Banka

Združenie registrované na MV SR dňa 7.4.2011 pod číslom VVS/1-900/90-373 90

Prílohy:

Účtovná závierka zostavená k 31.12.2021 Správa nezávislého audítora k účtovnej závierke zostavenej k 31.12.2021

Za správnosť uvedených údajov zodpovedajú:

Alexandra Kárová

Petra Červená

SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA

k účtovnej závierke a výročnej správe OZ Vagus
zostavenej k 31.12.2021

SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA

predsedníctvu a štatutárnemu orgánu občianskeho združenia OZ VAGUS

Správa z auditu účtovnej závierky

Názor

Uskutočnili sme audit účtovnej závierky OZ Vagus („Občianske združenie“), ktorá obsahuje súvahu 31. decembru 2021, výkaz ziskov a strát za rok končiaci sa k uvedenému dátumu, a poznámky, ktoré obsahujú súhrn významných účtovných zásad a účtovných metód.

Podľa nášho názoru, priložená účtovná závierka poskytuje pravdivý a verný obraz finančnej situácie Občianskeho združenia k 31. decembru 2021 a výsledku jej hospodárenia za rok končiaci sa k uvedenému dátumu podľa zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“).

Základ pre názor

Audit sme vykonali podľa medzinárodných audítorských štandardov (International Standards on Auditing, ISA). Naša zodpovednosť podľa týchto štandardov je uvedená v odseku Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky. Od Občianskeho združenia sme nezávislí podľa ustanovení zákona č. 423/2015 o štatutárnom audite a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štatutárnom audite“) týkajúcich sa etiky, vrátane Etického kódexu audítora, relevantných pre náš audit účtovnej závierky a splnili sme aj ostatné požiadavky týchto ustanovení týkajúcich sa etiky. Sme presvedčení, že audítorské dôkazy, ktoré sme získali, poskytujú dostatočný a vhodný základ pre náš názor.

Zodpovednosť štatutárneho orgánu a osôb poverených spravovaním za účtovnú závierku

Štatutárny orgán je zodpovedný za zostavenie tejto účtovnej závierky tak, aby poskytovala pravdivý a verný obraz podľa zákona o účtovníctve a za tie interné kontroly, ktoré považuje za potrebné na zostavenie účtovnej závierky, ktorá neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby.

Pri zostavovaní účtovnej závierky je štatutárny orgán zodpovedný za zhodnotenie schopnosti Združenia nepretržite pokračovať vo svojej činnosti, za opísanie skutočností týkajúcich sa nepretržitého pokračovania v činnosti, ak je to potrebné, a za použitie predpokladu nepretržitého pokračovania v činnosti v účtovníctve, ibaže by mal v úmysle Združenie zlikvidovať alebo ukončiť jej činnosť, alebo by nemal inú realistickú možnosť než tak urobiť.

Osoby poverené spravovaním sú zodpovedné za dohľad nad procesom finančného výkazníctva Občianskeho združenia.

Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky

Našou zodpovednosťou je získať primerané uistenie, či účtovná závierka ako celok neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, a vydať správu audítora, vrátane názoru. Primerané uistenie je uistenie vysokého stupňa, ale nie je zárukou toho, že audit vykonaný podľa medzinárodných audítorských štandardov vždy odhalí významné nesprávnosti, ak také existujú. Nesprávnosti môžu vzniknúť v dôsledku podvodu alebo chyby a za významné sa považujú vtedy, ak by sa dalo odôvodnene očakávať, že jednotlivito alebo v súhrne by mohli ovplyvniť ekonomické rozhodnutia používateľov, uskutočnené na základe tejto účtovnej závierky.

V rámci auditu uskutočneného podľa medzinárodných audítorských štandardov, počas celého auditu uplatňujeme odborný úsudok a zachováваме profesionálny skepticizmus. Okrem toho:

- Identifikujeme a posudzujeme riziká významnej nesprávnosti účtovnej závierky, či už v dôsledku podvodu alebo chyby, navrhujeme a uskutočňujeme audítorské postupy reagujúce na tieto riziká a získavame audítorské dôkazy, ktoré sú dostatočné a vhodné na poskytnutie základu pre náš názor. Riziko neodhalenia významnej nesprávnosti v dôsledku podvodu je vyššie ako toto riziko v dôsledku chyby, pretože podvod môže zahŕňať tajnú dohodu, falšovanie, úmyselné vynechanie, nepravdivé vyhlásenie alebo obídenie internej kontroly.
- Oboznamujeme sa s internými kontrolami relevantnými pre audit, aby sme mohli navrhnúť audítorské postupy vhodné za daných okolností, ale nie za účelom vyjadrenia názoru na efektívnosť interných kontrol Občianskeho združenia.

- Hodnotíme vhodnosť použitých účtovných zásad a účtovných metód a primeranosť účtovných odhadov a uvedenie s nimi súvisiacich informácií, uskutočnené štatutárnym orgánom.
- Robíme záver o tom, či štatutárny orgán vhodne v účtovníctve používa predpoklad nepretržitého pokračovania v činnosti a na základe získaných audítorských dôkazov záver o tom, či existuje významná neistota v súvislosti s udalosťami alebo okolnosťami, ktoré by mohli významne spochybniť schopnosť Občianskeho združenia nepretržite pokračovať v činnosti. Ak dospejeme k záveru, že významná neistota existuje, sme povinní upozorniť v našej správe audítora na súvisiace informácie uvedené v účtovnej závierke alebo, ak sú tieto informácie nedostatočné, modifikovať náš názor. Naše závery vychádzajú z audítorských dôkazov získaných do dátumu vydania našej správy audítora. Budúce udalosti alebo okolnosti však môžu spôsobiť, že Občianske združenie prestane pokračovať v nepretržitej činnosti.
- Hodnotíme celkovú prezentáciu, štruktúru a obsah účtovnej závierky vrátane informácií v nej uvedených, ako aj to, či účtovná závierka zachytáva uskutočnené transakcie a udalosti spôsobom, ktorý vedie k ich vernému zobrazeniu.

S osobami poverenými spravovaním komunikujeme okrem iného o plánovanom rozsahu a harmonograme auditu a o významných zisteniach auditu, vrátane všetkých významných nedostatkov internej kontroly, ktoré počas nášho auditu zistíme.

Správa k ďalším požiadavkám zákonov a iných právnych predpisov

Správa k informáciám, ktoré sa uvádzajú vo výročnej správe

Štatutárny orgán je zodpovedný za informácie uvedené vo výročnej správe, zostavenej podľa požiadaviek zákona o účtovníctve. Naš vyššie uvedený názor na účtovnú závierku sa nevzťahuje na iné informácie vo výročnej správe.

V súvislosti s auditom účtovnej závierky je našou zodpovednosťou oboznámenie sa s informáciami uvedenými vo výročnej správe a posúdenie, či tieto informácie nie sú vo významnom nesúlade s auditovanou účtovnou závierkou alebo našimi poznatkami, ktoré sme získali počas auditu účtovnej závierky, alebo sa inak zdajú byť významne nesprávne.

Posúdili sme, či výročná správa Občianskeho združenia obsahuje informácie, ktorých uvedenie vyžaduje zákon o účtovníctve.

Na základe prác vykonaných počas auditu účtovnej závierky, podľa nášho názoru:

- informácie uvedené vo výročnej správe zostavenej za rok 2021 sú v súlade s účtovnou závierkou za daný rok,
- výročná správa obsahuje informácie podľa zákona o účtovníctve.

Okrem toho, na základe našich poznatkov o účtovnej jednotke a situácii v nej, ktoré sme získali počas auditu účtovnej závierky, sme povinní uviesť, či sme zistili významné nesprávnosti vo výročnej správe, ktorú sme obdržali pred dátumom vydania tejto správy audítora. V tejto súvislosti neexistujú zistenia, ktoré by sme mali uviesť.

Dátum správy: 01.07.2022

Audítorská spoločnosť: a Audit, s.r.o.

Sídlo: Ul. 29 Augusta 2B, 811 07 Bratislava

Číslo licencie: 353

Štatutárneho audítora: Ing. Lucia Nováková

Číslo licencie: 983

Podpis:

ÚČTOVNÁ ZÁVIERKA

neziskovej účtovnej jednotky
v sústave podvojného účtovníctva

zostavená k 31.12.2021

Číselné údaje sa zarovnávajú vpravo, ostatné údaje sa píše zľava. Nevyplnené riadky sa ponechávajú prázdne.

Údaje sa vyplňajú paličkovým písmom (podľa tohto vzoru), písacím strojom alebo tlačiarňou, a to čiernou alebo tmavomodrou farbou.

Á Ā B Ć D É F G H Í J K L M N O P Q R Š T Ú V X Ý Ž 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Daňové identifikačné číslo	Účtovná závierka	Mesiac Rok
2023420344	☒ riadna ☒ zostavená	Za obdobie od 1 2021
IČO	mimoriadna schválená	do 12 2021
42185971	(vyznačí sa x)	Bezprostredne predchádzajúce obdobie od 1 2020
SID SK NACE		do 12 2020
94.99.2		

Priložené súčasti účtovnej závierky

☒ Súvaha (Úč NUJ 1-01)☒ Poznámky (Úč NUJ 3-01)☒ Výkaz ziskov a strát (Úč NUJ 2-01)

(vyznačí sa x)

Obchodné meno alebo názov účtovnej jednotky

OZ Vagus

Sídlo účtovnej jednotky

Ulica

RAĽIANSKA

Číslo

78

PSČ

Obec

83102 BRATISLAVA

Číslo telefónu

Číslo faxu

0 /

0 /

E-mailová adresa

Zostavená dňa:

27.06.2022

Podpisový záznam osoby
zodpovednej za vedenie
účtovníctva:Podpisový záznam osoby
zodpovednej za zostavenie
účtovnej závierky:Podpisový záznam
štatutárneho orgánu alebo
člena štatutárneho orgánu
účtovnej jednotky:

Schválená dňa:

. 20

Záznamy daňového úradu

Miesto pre evidenčné číslo

Odlažok prezentačnej pečiatky daňového úradu

Strana aktív	č.r.	Bežné účtovné obdobie			Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie Netto
		Brutto	Korekcia	Netto	
a	b	1	2	3	4
A. Neobežný majetok spolu r. 002 + r. 009 + r. 021	001	326 243,46	221 217,08	105 026,38	117 737,13
1. Dlhodobý nehmotný majetok r. 003 až 008	002				
Nehmotné výsledky z vývojovej a obdobnej činnosti 012 - (072 + 091 AÚ)	003				
Softvér 013 - (073 + 091 AÚ)	004				
Oceniteľné práva 014 - (074 + 091 AÚ)	005				
Ostatný dlhodobý nehmotný majetok (018 + 019) - (078 + 079 + 091 AÚ)	006				
Obstaranie dlhodobého nehmotného majetku (041 - 093)	007				
Poskytnuté preddavky na dlhodobý nehmotný majetok (051 - 095 AÚ)	008				
2. Dlhodobý hmotný majetok r. 010 až r. 020	009	192 260,53	87 234,15	105 026,38	117 737,13
Pozemky (031)	010		x		
Umelecké diela a zbierky (032)	011		x		
Stavby 021 - (081 - 092 AÚ)	012	68 572,93	6 237,69	62 335,24	58 318,81
Samostatné hnuťelné veci a súbory hnuťelných vecí 022 - (082 + 092 AÚ)	013	35 856,84	14 376,00	21 480,84	59 418,32
Dopravné prostriedky 023 - (083 + 092 AÚ)	014	87 830,76	66 620,46	21 210,30	
Pestovateľské celky trvalých porastov 025 - (085 + 092 AÚ)	015				
Základné stádo a ťažné zvieratá 026 - (086 + 092 AÚ)	016				
Drobný dlhodobý hmotný majetok 028 - (088 + 092 AÚ)	017				
Ostatný dlhodobý hmotný majetok 029 - (089 + 092 AÚ)	018				
Obstaranie dlhodobého hmotného majetku (042 - 094)	019				
Poskytnuté preddavky na dlhodobý hmotný majetok (052 - 095 AÚ)	020				
3. Dlhodobý finančný majetok r. 022 až r. 028	021	133 982,93	133 982,93		
Podielové cenné papiere a podiely v obchodných spoločnostiach v ovládanej osobe (061-096 AÚ)	022	48 902,79	48 902,79		
Podielové cenné papiere a podiely v obchodných spoločnostiach s podstatným vplyvom (062-096 AÚ)	023				
Dlhové cenné papiere držané do splatnosti (065 - 096 AÚ)	024				
Pôžičky podnikom v skupine a ostatné pôžičky (066 + 067) - 096 AÚ	025	85 080,14	85 080,14		
Ostatný dlhodobý finančný majetok (069 - 096 AÚ)	026				
Obstaranie dlhodobého finančného majetku (043 - 096 AÚ)	027				
Poskytnuté preddavky na dlhodobý finančný majetok (053 - 096 AÚ)	028				

Strana aktiv	č.r.	Bežné účtovné obdobie			Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie
		Brutto	Korekcia	Netto	
a	b	1	2	3	4
B. Obežný majetok spolu r. 030 + r. 037 + r. 042 + r. 051	029	506 822,60		506 822,60	280 439,48
1. Zásoby r. 031 až r. 036	030				
Materiál (112+119) - 191	031				
Nedokončená výroba a polotovary vlastnej výroby (121+122) - (192 + 193)	032				
Výrobky (123 - 194)	033				
Zvieratá (124 - 195)	034				
Tovar (132+139) - 196	035				
Poskytnuté prevádzkové preddavky na zásoby (314 AÚ - 391 AÚ)	036				
2. Dlhodobé pohľadávky r. 038 až r. 041	037				
Pohľadávky z obchodného styku (311 AÚ až 314 AÚ) - 391 AÚ	038				
Ostatné pohľadávky (315 AÚ - 391 AÚ)	039				
Pohľadávky voči účastníkom združení (358 AÚ - 391 AÚ)	040				
Iné pohľadávky (335 AÚ + 373 AÚ + 375 AÚ + 378 AÚ) - (391 AÚ)	041				
3. Krátkodobé pohľadávky r. 043 až r. 050	042	29 240,60		29 240,60	25 652,54
Pohľadávky z obchodného styku ((311 AÚ až 314 AÚ) - 391 AÚ)	043	16 399,60		16 399,60	14 198,39
Ostatné pohľadávky (315 AÚ - 391 AÚ)	044	90,00		90,00	30,00
Zúčtovanie so Sociálnou poisťovňou a zdravotnými poisťovňami (336)	045		x		
Daňové pohľadávky (341 až 345)	046	0,00	x	0,00	31,35
Pohľadávky z dôvodu finančných vzťahov k štátnemu rozpočtu a rozpočtom územnej samosprávy (346 + 348)	047	0,00	x	0,00	7 125,15
Pohľadávky voči účastníkom združení (358 AÚ - 391 AÚ)	048				
Spojovací účet pri združení (396 - 391 AÚ)	049				
Iné pohľadávky (335 AÚ + 373 AÚ + 375 AÚ + 378 AÚ) - 391 AÚ	050	12 751,00		12 751,00	4 267,65
4. Finančné účty r. 052 až r. 056	051	477 582,00		477 582,00	254 786,94
Pokladnica (211 + 213)	052	8 617,94	x	8 617,94	6 370,40
Bankové účty (221 AÚ + 261)	053	468 964,06	x	468 964,06	248 416,54
Bankové účty s dobou viazanosti dlhšou ako jeden rok (221 AÚ)	054		x		
Krátkodobý finančný majetok (251 + 253 + 255 + 256 + 257) - 291 AÚ	055				
Obstaranie krátkodobého finančného majetku (259 - 291 AÚ)	056				
C. Časové rozlíšenie spolu r. 058 až r. 059	057	19 066,11		19 066,11	5 591,04
1. Náklady budúcich období (381)	058	19 066,11		19 066,11	5 591,04
Prijmy budúcich období (385)	059				
Majetok spolu r. 001 + r. 029 + r. 057	060	852 132,17	221 217,08	630 915,09	403 767,65

Strana pasív		č.r.	Bežné účtovné obdobie	Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie
a		b	5	6
A. Vlastné zdroje krytia majetku spolu	061		290 209,81	237 376,29
r. 062 + r. 068 + r. 072 + r. 073				
1. Imanie a peňažné fondy r. 063 až r. 067	062			
Základné imanie (411)	063			
Peňažné fondy tvorené podľa osobitného predpisu (412)	064			
Fond reprodukcie (413)	065			
Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov (414)	066			
Oceňovacie rozdiely z precenenia kapitálových účastín (415)	067			
2. Fondy tvorené zo zisku r. 069 až r. 071	068			
Rezervný fond (421)	069			
Fondy tvorené zo zisku (423)	070			
Ostatné fondy (427)	071			
3. Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov (+/- 428)	072		237 376,29	158 446,05
4. Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie r.060 - (r.062 + r.068 + r.072 + r.074 + r.101)	073		52 833,52	78 930,24
B. Cudzie zdroje spolu r. 075 + r.079 + r. 087 + r. 097	074		52 669,24	48 930,87
1. Rezervy r. 076 až r. 078	075		26 109,92	19 348,33
Rezervy zákonné (451 AÚ)	076			
Ostatné rezervy (459 AÚ)	077			
Krátkodobé rezervy (323 + 451 AÚ + 459 AÚ)	078		26 109,92	19 348,33
2. Dlhodobé záväzky r. 080 až r. 086	079		3 994,71	3 170,26
Záväzky zo sociálneho fondu (472)	080		3 994,71	3 170,26
Vydané dlhopisy (473)	081			
Záväzky z nájmu (474 AÚ)	082			
Dlhodobé prijaté preddavky (475)	083			
Dlhodobé nevyfakturované dodávky (476)	084			
Dlhodobé zmenky na úhradu (478)	085			
Ostatné dlhodobé záväzky (373 AÚ + 479 AÚ)	086			
3. Krátkodobé záväzky r. 088 až r. 096	087		22 564,61	26 412,28
Záväzky z obchodného styku (321 až 326) okrem 323	088		13 538,21	26 296,68
Záväzky voči zamestnancom (331+333)	089		20,00	11,47
Zúčtovanie so Sociálnou poisťovňou a zdravotnými poisťovňami (336)	090		0,00	93,50
Daňové záväzky (341 až 345)	091		331,87	10,63
Záväzky z dôvodu finančných vzťahov k štátnemu rozpočtu a rozpočtom územnej samosprávy (346 + 348)	092		8 401,77	
Záväzky z upísaných nesplatených cenných papierov a vkladov (367)	093			
Záväzky voči účastníkom združení (368)	094			
Spojovací účet pri združení (396)	095			
Ostatné záväzky (379 + 373 AÚ + 474 AÚ + 479 AÚ)	096		272,76	
4. Bankové výpomoci a pôžičky r. 098 až r. 100	097			
Dlhodobé bankové úvery (461 AÚ)	098			
Bežné bankové úvery (231 + 232 + 461 AÚ)	099			
Prijaté krátkodobé finančné výpomoci (241 + 249)	100			
C. Časové rozlíšenie spolu r. 102 až r. 103	101		288 036,04	117 460,49
Výdavky budúcich období (383)	102			
Výnosy budúcich období (384)	103		288 036,04	117 460,49
Vlastné zdroje a cudzie zdroje spolu r. 061 + r. 074 + r. 101	104		630 915,09	403 767,65

Číslo účtu	Náklady	Číslo riadku	Činnosť			Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie
			Hlavná nezdaňovaná	Zdaňovaná	Spolu	
a	b	c	1	2	3	4
501	Spotreba materiálu	01	66 868,88		66 868,88	64 870,74
502	Spotreba energie	02	12 562,54		12 562,54	10 050,62
504	Predaný tovar	03				
511	Opravy a udržiavanie	04	3 758,09		3 758,09	2 503,84
512	Cestovné	05	752,02		752,02	187,04
513	Náklady na reprezentáciu	06	2 828,16		2 828,16	931,46
518	Ostatné služby	07	112 791,91		112 791,91	101 966,58
521	Mzdové náklady	08	457 321,80		457 321,80	373 644,06
524	Zákonné sociálne poistenie a zdravotné poistenie	09	157 242,09		157 242,09	129 792,70
525	Ostatné sociálne poistenie	010				
527	Zákonné sociálne náklady	011	22 699,87		22 699,87	14 632,38
528	Ostatné sociálne náklady	012	0,00	0,00	0,00	2 170,00
531	Daň z motorových vozidiel	013				
532	Daň z nehnuteľností	014				
538	Ostatné dane a poplatky	015	7 639,06		7 639,06	3 820,07
541	Zmluvné pokuty a penále	016	10,99		10,99	
542	Ostatné pokuty a penále	017	203,12		203,12	140,00
543	Odpísanie pohľadávky	018				
544	Úroky	019	45,59		45,59	11,20
545	Kurzové straty	020	0,91		0,91	4,11
546	Dary	021	5 236,54		5 236,54	5 000,00
547	Osobitné náklady	022				
548	Manká a škody	023	3 775,81		3 775,81	
549	Iné ostatné náklady	024	11 773,06		11 773,06	11 460,07
551	Odpisy dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku	025	18 470,75		18 470,75	16 244,25
552	Zostatková cena predaného dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku	026				
553	Predané cenné papiere	027				
554	Predaný materiál	028				
555	Náklady na krátkodobý finančný majetok	029				
556	Tvorba fondov	030				
557	Náklady na precenenie cenných papierov	031				
558	Tvorba a zúčtovanie opravných položiek	032				
561	Poskytnuté príspevky organizačným zložkám	033				
562	Poskytnuté príspevky iným účtovným jednotkám	034				
563	Poskytnuté príspevky fyzickým osobám	035	345,33		345,33	3 530,63
565	Poskytnuté príspevky z podielu zaplatenej dane	036	17 706,00		17 706,00	24 160,00
567	Poskytnuté príspevky z verejnej zbierky	037				
Účtová trieda 5 spolu r. 01 až r. 37		038	902 032,52		902 032,52	765 119,75

Číslo účtu	Výnosy	Číslo riadku	Činnosť			Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie
			Hlavná nezdaňovaná	Zdaňovaná	Spolu	
a	b	c	1	2	3	4
601	Tržby za vlastné výrobky	039				
602	Tržby z predaja služieb	040	48 331,81		48 331,81	39 382,07
604	Tržby za predaný tovar	041				
611	Zmena stavu zásob nedokončenej výroby	042				
612	Zmena stavu zásob polotovarov	043				
613	Zmena stavu zásob výrobkov	044				
614	Zmena stavu zásob zvierat	045				
621	Aktivácia materiálu a tovaru	046				
622	Aktivácia vnútroorganizačných služieb	047				
623	Aktivácia dlhodobého nehmotného majetku	048				
624	Aktivácia dlhodobého hmotného majetku	049				
641	Zmluvné pokuty a penále	050				
642	Ostatné pokuty a penále	051				
643	Platby za odpísané pohľadávky	052				
644	Úroky	053				
645	Kurzové zisky	054	0,00	0,00	0,00	0,45
646	Prijaté dary	055	5 277,23		5 277,23	20 072,29
647	Osobitné výnosy	056	0,00	0,00	0,00	190,32
648	Zákonné poplatky	057				
649	Iné ostatné výnosy	058	15 046,24		15 046,24	1 938,22
651	Tržby z predaja dlhodobého nehmotného majetku a dlhodobého hmotného majetku	059				
652	Výnosy z dlhodobého finančného majetku	060				
653	Tržby z predaja cenných papierov a podielov	061				
654	Tržby z predaja materiálu	062				
655	Výnosy z krátkodobého finančného majetku	063				
656	Výnosy z použitia fondu	064				
657	Výnosy z precenenia cenných papierov	065				
658	Výnosy z nájmu majetku	066				
661	Prijaté príspevky od organizačných zložiek	067				
662	Prijaté príspevky od iných organizácií	068	150 000,81		150 000,81	141 146,65
663	Prijaté príspevky od fyzických osôb	069	166 308,64		166 308,64	140 270,10
664	Prijaté členské príspevky	070	30,00		30,00	30,00
665	Príspevky z podielu zaplatenej dane	071	61 389,04		61 389,04	27 126,75
667	Prijaté príspevky z verejných zbierok	072				
691	Dotácie	073	508 482,27		508 482,27	473 893,14
Účtová trieda 6 spolu r. 39 až r. 73		074	954 866,04		954 866,04	844 049,99
Výsledok hospodárenia pred zdanením r. 74 - r. 38		075	52 833,52		52 833,52	78 930,24
591	Daň z príjmov	076				
595	Dodatkové odvody dane z príjmov	077				
Výsledok hospodárenia po zdanení (r. 75 - (r.76 + r.77)) (+/-)		078	52 833,52		52 833,52	78 930,24

Strana aktív	č.r.	Bežné účtovné obdobie			Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie Netto
		Brutto	Korekcia	Netto	
a	b	1	2	3	4
A. Neobežný majetok spolu r. 002 + r. 009 + r. 021	001	326 243,46	221 217,08	105 026,38	117 737,13
1. Dlhodobý nehmotný majetok r. 003 až 008	002				
Nehmotné výsledky z vývojovej a obdobnej činnosti 012 - (072 + 091 AÚ)	003				
Softvér 013 - (073 + 091 AÚ)	004				
Oceniteľné práva 014 - (074 + 091 AÚ)	005				
Ostatný dlhodobý nehmotný majetok (018 + 019) - (078 + 079 + 091 AÚ)	006				
Obstaranie dlhodobého nehmotného majetku (041 - 093)	007				
Poskytnuté preddavky na dlhodobý nehmotný majetok (051 - 095 AÚ)	008				
2. Dlhodobý hmotný majetok r. 010 až r. 020	009	192 260,53	87 234,15	105 026,38	117 737,13
Pozemky (031)	010		x		
Umelecké diela a zbierky (032)	011		x		
Stavby 021 - (081 - 092 AÚ)	012	68 572,93	6 237,69	62 335,24	58 318,81
Samostatné huteľné veci a súbory huteľných vecí 022 - (082 + 092 AÚ)	013	35 856,84	14 376,00	21 480,84	59 418,32
Dopravné prostriedky 023 - (083 + 092 AÚ)	014	87 830,76	66 620,46	21 210,30	
Pestovateľské celky trvalých porastov 025 - (085 + 092 AÚ)	015				
Základné stádo a ťažné zvieratá 026 - (086 + 092 AÚ)	016				
Drobný dlhodobý hmotný majetok 028 - (088 + 092 AÚ)	017				
Ostatný dlhodobý hmotný majetok 029 - (089 + 092 AÚ)	018				
Obstaranie dlhodobého hmotného majetku (042 - 094)	019				
Poskytnuté preddavky na dlhodobý hmotný majetok (052 - 095 AÚ)	020				
3. Dlhodobý finančný majetok r. 022 až r. 028	021	133 982,93	133 982,93		
Podielové cenné papiere a podiely v obchodných spoločnostiach v ovládanej osobe (061-096 AÚ)	022	48 902,79	48 902,79		
Podielové cenné papiere a podiely v obchodných spoločnostiach s podstatným vplyvom (062-096 AÚ)	023				
Dlhové cenné papiere držané do splatnosti (065 - 096 AÚ)	024				
Pôžičky podnikom v skupine a ostatné pôžičky (066 + 067) - 096 AÚ	025	85 080,14	85 080,14		
Ostatný dlhodobý finančný majetok (069 - 096 AÚ)	026				
Obstaranie dlhodobého finančného majetku (043 - 096 AÚ)	027				
Poskytnuté preddavky na dlhodobý finančný majetok (053 - 096 AÚ)	028				

Strana aktiv	č.r.	Bežné účtovné obdobie			Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie
		Brutto	Korekcia	Netto	
a	b	1	2	3	4
B. Obežný majetok spolu r. 030 + r. 037 + r. 042 + r. 051	029	506 822,60		506 822,60	280 439,48
1. Zásoby r. 031 až r. 036	030				
Materiál (112+119) - 191	031				
Nedokončená výroba a polotovary vlastnej výroby (121+122) - (192 + 193)	032				
Výrobky (123 - 194)	033				
Zvieratá (124 - 195)	034				
Tovar (132+139) - 196	035				
Poskytnuté prevádzkové preddavky na zásoby (314 AÚ - 391 AÚ)	036				
2. Dlhodobé pohľadávky r. 038 až r. 041	037				
Pohľadávky z obchodného styku (311 AÚ až 314 AÚ) - 391 AÚ	038				
Ostatné pohľadávky (315 AÚ - 391 AÚ)	039				
Pohľadávky voči účastníkom združení (358 AÚ - 391 AÚ)	040				
Iné pohľadávky (335 AÚ + 373 AÚ + 375 AÚ + 378 AÚ) - (391 AÚ)	041				
3. Krátkodobé pohľadávky r. 043 až r. 050	042	29 240,60		29 240,60	25 652,54
Pohľadávky z obchodného styku ((311 AÚ až 314 AÚ) - 391 AÚ)	043	16 399,60		16 399,60	14 198,39
Ostatné pohľadávky (315 AÚ - 391 AÚ)	044	90,00		90,00	30,00
Zúčtovanie so Sociálnou poisťovňou a zdravotnými poisťovňami (336)	045		x		
Daňové pohľadávky (341 až 345)	046	0,00	x	0,00	31,35
Pohľadávky z dôvodu finančných vzťahov k štátnemu rozpočtu a rozpočtom územnej samosprávy (346 + 348)	047	0,00	x	0,00	7 125,15
Pohľadávky voči účastníkom združení (358 AÚ - 391 AÚ)	048				
Spojovací účet pri združení (396 - 391 AÚ)	049				
Iné pohľadávky (335 AÚ + 373 AÚ + 375 AÚ + 378 AÚ) - 391 AÚ	050	12 751,00		12 751,00	4 267,65
4. Finančné účty r. 052 až r. 056	051	477 582,00		477 582,00	254 786,94
Pokladnica (211 + 213)	052	8 617,94	x	8 617,94	6 370,40
Bankové účty (221 AÚ + 261)	053	468 964,06	x	468 964,06	248 416,54
Bankové účty s dobou viazanosti dlhšou ako jeden rok (221 AÚ)	054		x		
Krátkodobý finančný majetok (251 + 253 + 255 + 256 + 257) - 291 AÚ	055				
Obstaranie krátkodobého finančného majetku (259 - 291 AÚ)	056				
C. Časové rozlíšenie spolu r. 058 až r. 059	057	19 066,11		19 066,11	5 591,04
1. Náklady budúcich období (381)	058	19 066,11		19 066,11	5 591,04
Prijmy budúcich období (385)	059				
Majetok spolu r. 001 + r. 029 + r. 057	060	852 132,17	221 217,08	630 915,09	403 767,65

Poznámky (Úč. NUJ 3-01)

IČO /SID
4 2 1 8 5 9 7 1

Čl. I Všeobecné údaje

Čl. I (1) (3) (5) Základné údaje

Čl. I (1) Meno a priezvisko fyzickej osoby alebo názov právnickej osoby, ktorá je zakladateľom alebo zriaďovateľom účtovnej jednotky, dátum založenia alebo zriadenia účtovnej jednotky

Meno a priezvisko fyzickej osoby alebo názov právnickej osoby, ktorá je zakladateľom alebo zriaďovateľom účtovnej jednotky:

OZ Vagus

Dátum založenia alebo zriadenia účtovnej jednotky:

07.04.2011

Čl. I (3) Opis činnosti, na účel ktorej bola účtovná jednotka zriadená a opis druhu podnikateľskej činnosti, ak ju účtovná jednotka vykonáva

- práca s marginalizovanými skupinami obyvateľstva (ľudia bez prístrešia, závislí a pod.)
- prevádzkovanie denného centra pre ľudí bez domova,
- poskytovanie sociálnych služieb podľa § 448/2008 Z. z. o sociálnych službách,
- poskytovanie odborných sociálnych služieb,
- poskytovanie odborného poradenstva a tréningov,
- vzdelávanie pracovníkov v sociálnych službách,
- poskytovanie sociálnej prevencie,
- práca s verejnosťou pôsobením na zmiňšanie o stanovenej cieľovej skupine,

Čl. I (5) Informácia o organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti účtovnej jednotky

Čl. I (2) Informácie o členoch štatutárnych orgánov, dozorných orgánov a iných orgánov účtovnej jednotky

Čl. I (2) Informácia o členoch štatutárnych orgánov, dozorných orgánov a iných orgánov účtovnej jednotky; uvádzajú sa mená a priezviská členov štatutárnych orgánov, dozorných orgánov a iných orgánov účtovnej jednotky

Názov orgánu (meno a priezvisko...)		Druh orgánu spoločnosti	
Ing. Alexandra Kárová		predsedníčka	
Mgr. Petra Červená		predsedníčka	

Čl. I (4) Priemerný počet zamestnancov, počet dobrovoľníkov

Čl. I (4) Priemerný prepočítaný počet zamestnancov, a z toho počet vedúcich zamestnancov účtovnej jednotky za bežné účtovné obdobie a za bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie. Počet dobrovoľníkov vyslaných účtovnou jednotkou a počet dobrovoľníkov, ktorí vykonávali dobrovoľnícku činnosť pre účtovnú jednotku počas bežného účtovného obdobia a bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia

Názov položky	Bežné účtovné obdobie	Bezprostredne predchádzajúce účtovné obdobie
Priemerný prepočítaný počet zamestnancov	39	26
- z toho počet vedúcich zamestnancov	2	2
Počet dobrovoľníkov vyslaných účtovnou jednotkou	248	21
Počet dobrovoľníkov, ktorí vykonávali dobrovoľnícku činnosť pre účtovnú jednotku počas účtovného obdobia	248	21

Čl. II Informácie o účtovných zásadách a účtovných metódach

Čl. II (1) Nepretržité pokračovanie účtovnej jednotky

Čl. II (1) Účtovná jednotka bude nepretržite pokračovať vo svojej činnosti:

- ☒ Áno
- ☐ Nie

Čl. II (2) Zmeny účtovných zásad a metód

účtovná jednotka nemá náplň pre daný údaj

Čl. II (2) Zmeny účtovných zásad a zmeny účtovných metód s uvedením dôvodu týchto zmien a vyčíslením ich vplyvu na finančnú hodnotu majetku, záväzkov, základného imania a výsledku hospodárenia účtovnej jednotky

Druh zmeny zásady alebo metódy	Dôvod zmeny	Hodnota vplyvu na príslušnú položku súvahy
--------------------------------	-------------	--

Čl. II (4) Spôsob zostavenia odpisového plánu pre jednotlivé druhy dlhodobého majetku

Čl. II (4) Spôsob zostavenia odpisového plánu pre jednotlivé druhy dlhodobého majetku

- ☒ Dlhodobý nehmotný majetok:
- odpisový plán účtovných odpisov vychádzal z požiadavky zákona č. 431/2002 o účtovníctve. Majetok sa odpisoval počas predpokladanej doby používania zodpovedajúcej spotrebe budúcich ekonomických účíkov z majetku. Odpisové sadzby pre účtovné a daňové odpisy dlhodobého nehmotného majetku sa rovnajú.

- ☐ Dlhodobý hmotný majetok:

odpisový plán účtovných odpisov sa zostavil interným predpisom, v ktorom sa vychádzalo z predpokladaného opotrebenia zaradovaného majetku zodpovedajúceho bežným podmienkam jeho používania. Účtovné a daňové odpisy sa nerovnajú.
- ☒ Dlhodobý hmotný majetok:

odpisový plán účtovných odpisov sa zostavil interným predpisom, v ktorom sa vychádzalo z metód používaných pri vyčíslívaní daňových odpisov. Účtovné a daňové odpisy sa rovnajú.

Odpisový plán bol ovplyvnený týmito skutočnosťami:

Spôsob zostavenia odpisového plánu pre jednotlivé druhy dlhodobého nehmotného a hmotného majetku

Druh majetku	Doba odpisovania	Sadzba odpisov	Odpisová metóda
Stavba - Domček	40	1/40	rovnomený
Automobil	4	1/4	rovnomený
Kočík	6	1/6	rovnomený
Kavovar	4	1/4	rovnomený
Terasa	6	1/6	rovnomený
Nábytok Cvermovka	6	1/6	rovnomený
Rekonštrukcia Izieb Cvermovka	40	1/40	rovnomený
Klimatizácia	12	1/12	rovnomený
Výpočtová technika	4	1/4	rovnomený
Rekonštrukcia kancelária Cvermovka	40	1/40	rovnomený

Čl. II (5) Zásady pre zohľadnenie zníženia hodnoty majetku

Čl. II (5) Zásady pre zohľadnenie zníženia hodnoty majetku. Uvádza sa, či účtovná jednotka uplatňuje opravné položky a rozorvy.

Čl. III Informácie, ktoré dopĺňajú a vysvetľujú údaje v súvahe

Čl. III (1) Prehľad o dlhodobom majetku

Čl. III (1) a) až c) Prehľad o dlhodobom hmotnom majetku

Čl. III (1) Prehľad o dlhodobom hmotnom majetku

a) až c) Pohyb obstarávacích cien, oprávok, opravných položiek a prehľad zostatkových cien dlhodobého hmotného majetku - bežné obdobie

Dlhodobý hmotný majetok	Pozemky 010	Umelecké diela a zbierky 011	Stavby 012	Hmotné veci a súbory hmotných vecí 013	Dopravné prostriedky 014	Pešiovateľské celky trvalých porastov 015	Základné stádo a ťažné zvieratá 016	Ostatný dlhodobý hmotný majetok 017	dlhodobého hmotného majetku 018	predávky na dlhodobý hmotný majetok	Spolu
Prvotné ocenenie											
Stav na začiatku bežného účtovného obdobia			62 812,93	41 613,46	87 830,76						192 257,15
Prírastky			5 760,00								5 760,00
Úbytky				5 756,62							5 756,62
Presuny											
Stav na konci bežného účtovného obdobia			68 572,93	35 856,84	87 830,76						192 260,53
Oprávky											
Stav na začiatku bežného účtovného obdobia			4 494,12	13 610,88	56 415,00						74 520,00
Prírastky			1 743,57	6 521,74	10 205,44						18 470,75
Úbytky				5 756,62							5 756,62
Stav na konci bežného účtovného obdobia			6 237,69	14 376,00	66 620,44						87 234,13
Opravné položky											
Stav na začiatku bežného účtovného obdobia											
Prírastky											
Úbytky											
Stav na konci bežného účtovného obdobia											
Zostatková hodnota											
Stav na začiatku bežného účtovného obdobia			59319	28003	31416						117737
Stav na konci bežného účtovného obdobia			62335	21481	21210						105026

Čl. III (3) Informácie o spôsobe a výške poistenia dlhodobého majetku

Čl. III (3) Informácie o spôsobe a výške poistenia dlhodobého nehmotného a hmotného majetku

Dlhodobý majetok	Spôsob poistenia	Hodnota BO	Hodnota PO
------------------	------------------	------------	------------

osobné automobily	Havarijné poistenie		4433	2851
osobné automobily	Povinné zmluvné poistenie		2108	1571

Čl. III (8) Významné položky pohľadávok

Čl. III (8) Opis významných pohľadávok v nadväznosti na položky súvahy a v členení na pohľadávky za hlavnú nezdaňovanú činnosť, zdaňovanú činnosť a podnikateľskú činnosť

Opis pohľadávky	Riadok súvahy	Hlavná nezdaňovaná činnosť	Zdaňovaná činnosť a podnikateľská činnosť
Dlhodobé pohľadávky	37		
Pohľadávky z obchodného styku	38		
Ostatné pohľadávky	39		
Pohľadávky voči účastníkom združení	40		
Iné pohľadávky	41		
Krátkodobé pohľadávky	42	29241	
Pohľadávky z obchodného styku	43	16399	
Ostatné pohľadávky	44	90	
Zúčtovanie so Sociálnou poisťovňou a zdravotnými poisťovňami	45		
Daňové pohľadávky	46		
Pohľadávky z účvodu finančných vzťahov k štátnemu rozpoču a	47	0	
Pohľadávky voči účastníkom združení	48		
Spojovací účet pri združení	49		
Iné pohľadávky	50	12751	

Čl. III (10) Pohľadávky do lehoty splatnosti a po lehote splatnosti

Čl. III (10) Pohľadávky do lehoty splatnosti a po lehote splatnosti

Druh pohľadávky	Stav na konci bežného účtovného obdobia	Stav na konci bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia
Pohľadávky do lehoty splatnosti	29241	25653
Pohľadávky po lehote splatnosti		
Pohľadávky spolu	29241	25653

Čl. III (11) Časové rozlíšenie nákladov a príjmov budúcich období

Čl. III (11) Významné položky časového rozlíšenia nákladov a príjmov budúcich období

Významné položky nákladov a príjmov budúcich období		Riadok súvahy	Hodnota BO	Hodnota PO
Náklady budúcich období (381)		58	19066	5591
Príjmy budúcich období (385)		59		

Čl. III (12) Vlastné zdroje krytia neobežného a obežného majetku

Čl. III (12) a). b) Vlastné zdroje krytia neobežného a obežného majetku podľa položiek súvahy

Opis položky	Riadok súvahy	Stav na začiatku bežného účtovného obdobia	Prírastky (+)	Úbytky (-)	Presuny (+/-)	Stav na konci bežného účtovného obdobia
Imanie a fondy						
Základné imanie, z toho:	63					
- nádačné imanie v nadácií						
- výkazy zakladateľov						
- prioritný majetok						
Fondy tvorené podľa osobitného predpisu	64					
Fond reprodukcie	65					
Oceňovacie rozdiely z precenenia majetku a záväzkov	66					
Oceňovacie rozdiely z precenenia kapitálových účastín	67					
Fondy zo zisku						
Rezervný fond	69					
Fondy tvorené zo zisku	70					
Ostatné fondy	71					
Nevýspolitadaný výsledok hospodárenia minulých rokov	72	159446			78930	237376
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	73	78930	52834		-78930	52834
Spolu		237376	52834			290210

Čl. III (14) Cudzie zdroje

Čl. III (14) a) Tvorba a použitie rezerv

Čl. III (14) a) Tvorba a použitie rezerv

Druh rezervy	Predpokladaný rok použitia rezervy	Stav na začiatku bežného účtovného obdobia	Tvorba rezerv	Použitie rezerv	Zrušenie alebo zníženie rezerv	Stav na konci bežného účtovného obdobia
Jednotlivé druhy krátkodobých zákonných rezerv		18148	24910		18148	24910
Jednotlivé druhy dlhodobých zákonných rezerv						

Základné rezervy spolu		18148	24910	18148	24910
Jednotlivé druhy krátkodobých ostatních rezerv		1200	1200	1200	1200
Jednotlivé druhy dlouhodobých ostatních rezerv					
Ostatné rezervy spolu		1200	1200	1200	1200
Rezervy spolu	x	19348	26110	19348	26110

Čl. III (14) c), d) Závazky do lehoty a po lehote splatnosti a v členení podľa položiek súvahy

Čl. III (14) c), d) Závazky do lehoty a po lehote splatnosti a v členení podľa položiek súvahy

Druh záväzkov	Stav na konci bežného účtovného obdobia	Stav na konci bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia
Závazky po lehote splatnosti	2701	
Závazky do lehoty splatnosti so zostatkovou dobou splatnosti do jedného roka	19864	26412
Krátkodobé záväzky spolu	22565	26412
Závazky so zostatkovou dobou splatnosti od jedného do piatich rokov vrátane	3995	3170
Závazky so zostatkovou dobou splatnosti viac ako päť rokov		
Dlhodobé záväzky spolu	3995	3170
Krátkodobé a dlhodobé záväzky spolu	26560	29582

Čl. III (14) e) Závazky zo sociálneho fondu

Čl. III (14) e) Závazky zo sociálneho fondu

Sociálny fond		Hodnota BO	Hodnota PO
Tvorba na ťarchu nákladov	8927		6709
Tvorba zo zisku			
Čerpanie	4932		3539
	3995		3170

Čl. III (15) Časové rozlíšenie výnosov budúcich období

Čl. III (15) Významné položky časového rozlíšenia výnosov budúcich období

Položky výnosov budúcich období z dôvodu	Stav na konci bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia	Prírastky	Úbytky	Stav na konci bežného účtovného obdobia
bezoplatne nadobudnutého dlhodobého majetku				
dlhodobého majetku obstaraného z dotácie	10264		616	9647
dlhodobého majetku obstaraného z finančného daru	2111		84	2027
dlhodobého majetku obstaraného z finančného príspevku	103542	2169	17255	88456
zostatku dotácie zo štátneho rozpočtu alebo z príspevkov Európskej únie		159136		159136
zostatku dotácie z rozpočtu obce alebo z rozpočtu vyššieho územného celku				
zostatku grantu				
zostatku podielu zaplatenej dane				
dlhodobého majetku obstaraného z podielu zaplatenej dane				
neopotrebného spozorského				
dlhodobého majetku obstaraného zo sponzorského				
nájomné budúceho roka				

Čl. IV Informácie, ktoré dopĺňajú a vysvetľujú údaje vo výkaze ziskov a strát

Čl. IV (1) Tržby za vlastné výkony a tovar

Čl. IV (1) Tržby za vlastné výkony a tovar - opis, hodnota hlavných druhov výrobkov, služieb hlavnej činnosti, podnikateľskej činnosti

Opis tržby	Druh výrobku, služby, podnikateľskej činnosti	Hodnota BO	Hodnota PO
Tržba za služby v rámci projektu - implementácia	Hlavná nezdaňovaná	42369	31203
Tržby za reklamu	Hlavná nezdaňovaná	5963	7879

Čl. IV (2) Prijaté dary, osobitné výnosy, zákonné poplatky a iné výnosy

Čl. IV (2) Prijaté dary, osobitné výnosy, zákonné poplatky a iné výnosy

Položka výnosov	Hodnota BO	Hodnota PO
Prijaté dary	166307	140270
Prijaté finančné príspevky	150001	64800

Čl. IV (3) Dotácie a granty

Čl. IV (3) Prehľad dotácií a grantov, ktoré boli prijaté v priebehu účtovného roka

Opis dotácie alebo grantu	Výška dotácie alebo grantu
Dotácia BSK	57103
Dotácia MPSVaR	80292
Dotácia Hlavné mesto Bratislava	253350
Dotácie mestské časti HM Bratislava	2808
Dotácia NP TSP	64629
Dotácia NP BOKKÚ	30819
MF SR	184
Dotácia MPSVaR-MFP 2312041BBN3	19497

Čl. IV (6) Účel a výška použitia podielu zaplatenej dane

Čl. IV (6) Účel a výška použitia podielu zaplatenej dane

Účel použitia podielu zaplatenej dane	Použitá suma z bezprostredne predchádzajúceho účtovného obdobia	Použitá suma bežného účtovného obdobia
Mzdové náklady	27127	61389
Režijné náklady organizácie - poplatky, poštovné, kancelárske potreby, spotreba		
Zostatok podielu zaplatenej dane bežného účtovného obdobia		

Čl. IV (7) Finančné náklady a kurzové rozdiely

Čl. IV (7) Finančné náklady a kurzové rozdiely

Opis položky	Hodnota BO	Hodnota PO
Finančné náklady, z toho:		
- Kurzové stráty, z toho:		
Kurzové straty ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka	1	0
- Ostatné významné položky finančných nákladov, z toho:	1	0

Čl. IV (8) Náklady vynaložené na overenie účtovnej závierky audítorom

Čl. IV (8) Náklady vynaložené na overenie účtovnej závierky audítorom

Jednotlivé druhy nákladov za		Hodnota
overenie účtovnej závierky		1200
uistovacie auditorské služby okrem overenia účtovnej závierky		
daňové poradenstvo		
ostatné neauditorské služby		
Spolu		1200

Miesto pre ďalšie záznamy

Účtovná jednotka nemá nič pre túto položku.

Miesto pre ďalšie záznamy

Legatúra bez starostí. © KROS a.s., www.kros.sk/omega